

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 30 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, RUGPJŪTIS — AUGUST 29, 1986

No. 199

Aušra Nr. 49(89)

Tarybinio kalinio memuarai

VI. Lapienis

(Tęsinys)

Pasakoja, kad šiuose tardymo kambariuose, ypač Stalino ir Berijos laikais, tardomieji patyrė kraupių dalykų. Kai kuriems čia teko net gyvybę paaukoti (vysk. Borisevičius). Buvo daug tokių, kurie negrižo iš šių rūmų. Apie tai pasakoja jų giminės, artimieji ir sėdėjusieji vienoje kambarose su žuvusiais. Tie pasakojimai — lyg filmai apie drąsą ir išdavystę, apie neapykantą ir kerštą, apie svajones ir vilstis, apie vargą ir kančias...

Tardymo kambarį buvo ir tardymo poskyrio viršininkas Rimkus. Jis perskaitė raštą, jog tardymui sudaryta tardytojų grupė, kurios vadovu skiriamas vyr. tardytojas maj. Markevičius, o taip pat į šią grupę įeina vyr. tard. maj. Urbonas ir tard. vyr. leit. Matulevičius. Rimkus pasakė, kad man dažniausiai teko susidurti su tard. Urbonu.

Ar apsigalvojai prisipažinti apie savo antitarybinę veiklą? — klausė Rimkus. — Taip, apsigalvoju. Jūs vertiate melą laikyti teisybe, o teisybę melu ir vis gliaučiau brendate į blogio liūną traukdami ir kitus.

Mes žinome apie „LKB Kroniką“ ir kronikičius. Ne paslaptis, kad ir pats esi vienas iš jų. Užsispyrei, tyli ir kaip mažas vaikas galvoji, kad savo tylėjimų ką nors laimėsi. Tikrai, Lapieni, nieko nelaimėsi. Taip pat savo tylėjimų nieko nepasiepsi. Pats praeisi čia patekti, labai norėjai? Patinka pas mus? — kalbėjo Rimkus.

Jis kalbėjo apie tokius dalykus, kurie nieko bendro neturi nei su antitarybiskumu, nei su baudžiamąja byla.

— Kodėl jūs šią žiemą (sakė

mėnesį ir dieną) važiuote su kunigu Zdebskiu? Kokiais reikalais ten važiuote? Ko ten buvote? Jeigu šią dalyką žinome, žinome ir apie jūsų veiklą — sakė Rimkus.

Tikrai tada mes važiuome su kunigu Zdebskiu. Šis faktas byloja, kad saugumo operatyviniai darbuotojai seka kunigus ir pasauliečius ir surinktą medžiagą perduoda saugumo tarnybai. Tokie čekistų veiksmai dažnai pažeidžia tarptautinius susitarimus ir paktus dėl žmogaus teisių.

Rimkui išėjus iš kambario, pradėjo klausinėti Urbonas. Jis pradžioje kalbėjo ramiai, net su užuojauta, pasakojo šį tą apie save. Paskui liepė papasakoti savo autobiografiją nuo kūdikystės iki šių dienų.

— Mano autobiografija yra Lietuvos Mokslų Akademijos kadro skyriuje, nes ten daugeli metų dirbau. Galbūt ji yra ir Kultūros ministerijoje, nes prieš kelerius metus įstaiga, kurioje dirbau, su fondais ir etatais buvo perduota Kultūros ministerijai. Paprašykite tų įstaigų ir jums atsiųs mano gyvenimo aprašymo nuorašą. — pasakiau Urbonui.

Bet jis norėjo, kad papasakočiau ne tik apie save, bet ir apie kitus, apie savo pasaulėžiūrą ir įsitikinimus, ką dirbu, ką galvoju, kokie atėjęs planai ir pan.

Pirmąją tardymo dieną Urbonas kalbėjo gana maloniai, nuoširdžiai, švelniai. Įtikino, kad mano nusikaltimas esąs nedidelis. Jei ką ir padaręs netaip, tai, tikriausia, ne savo noru, ne savo iniciatyva, bet kitų patariamasis. Todėl jiems ir tenka didesnė atsakomybė. (Bus daugiau)

V. Vokietija varžo imigrantų antplūdį

Bona. — Vakarų Vokietijos kancleris Kohl paskelbė vyriausybės suvaržymus užsieniečiams, kurie veržiasi į Vakarų Vokietiją iš Afrikos, Azijos, Viduriniųjų Rytų. Labai dažnai tie „pabėgėliai“ ieško tik geresnio gyvenimo ir yra „ekonominiai“, o ne „politiniai“ pabėgėliai.

Kancleris paskelbė, kad bus baudžiamos lėktuvų bendrovės, kurių lėktuvai atveža žmones be vizų ir kitų dokumentų. Vokietijoje kilo pasipiktinimas, kai grupė tamių laivu iškelavo į Kanadą. Vien rugpjūčio mėn. Vokietijon atvyko 9,241 „politinis pabėgėlis“.

Spauda rašo, kad tai pabėgėlių masei patekti į Vakarų Vokietiją padeda komunistinis Rytų Vokietijos režimas. Pabėgėliai paprastai keliauja į Maskvą, iš ten patenka į Rytų Berlyną, o iš jo atsiduria Vakarų Berlyne, kur prašo prieglaudos. Paprastai apie 16 nuoš. prašytojų gauna politinę globą, tačiau ir kiti lieka Vokietijoje, kur išeko darbų ir būtu.

Suvaržymai liečia darbo leidimus. Pabėgėlis turės laukti penkerius metus prieš gaudamas teisę dirbti. Per metus vyriausybei pabėgėlių globa kainuoja apie 1.3 bil.

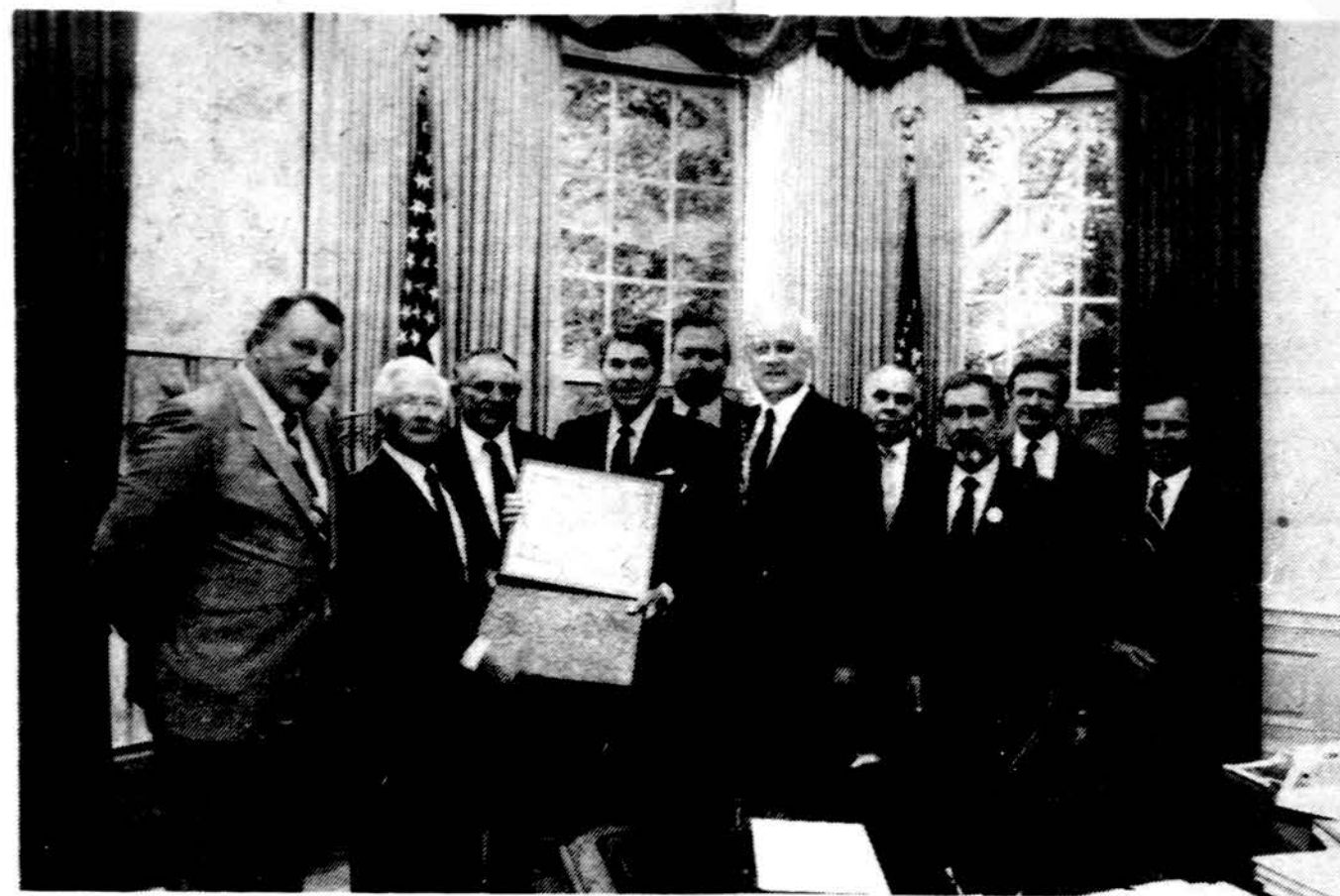
dol. Visuomenė nusistačiusi prieš tokių žmonių plaukimą. Daugiausia „pabėgėlių“ atvyksta iš Libano, Sirijos, Ganos, Pakistano, Bengalijos, Sri Lankos. „Mes nesame imigrantų tauta ir tokia nenorime tapti“, pasakė kancleris Kohl.

Afganistane dega ginklų sandėliai

Islamabadas. — Žiniomis iš Pakistano, Afganistane, prie sostinės Kabilo įvyko didelis sproginimas, kurio neslepia ir Afganistano radijas. Sprogo didžiulis amunicijos sandėlis. Sproginėjimai tęsėsi penkias valandas, langai mieste iškrito net už šešių mylių, o gaisrai matėsi net kitą dieną. Į paliestą miesto dalį važinėjo greitosios pagalbos ir ugniagesių mašinos. Manoma, kad buvo žmonių aukos.

Afganistano valdžios radijas skelbė, kad sproginimas įvyko dėl „nerūpestingumo“. Radijas ragino žmones neklusėti „imperialistų melo“, kad sandėlius padegė laisvės kovotojai. Vyriausybė aiškina nelaimės priežastį.

Afganistano sukilėliai tvirtina, kad kariuomenės sandėliai jau seniai yra jų taikynys. Didėnis apšaudymas vyko rugpjūčio 17-18 dienomis. Šį kartą pavyko sandėlius sunaikinti.

Pabaltiečių delegacija įteikia padėkos adresą prezidentui Reaganui. Iš kairės antras A.L.T. pirm. Teodoras Blinstrubas, trečias laikinai einantis Jungt. Pabaltiečių komiteto pirm. pareigas dr. Jonas Valaitis, septintas JAV LB pirmininkas inž. Algimantas Gečys.

Gaisras sovietų laboratorijoje

Washingtonas. — Reagano administracijos oficialūs asmenys sako, kad gaisras sunaikino vieną laserio laboratoriją netoli Maskvos.

Laboratorija buvo įrengta viename Ilyushin 76 transportiniame lėktuve. Gaisras įvyko, kai lėktuvas stovėjo ant žemės aerodrome. CIA analistai mano, kad kai kurie Sovietų asmenys, kurie buvo laserio programos vykdytojai, yra sužeisti arba žuvę gaisre.

Pranešimai apie šį gaisrą pasirodė Washingtono Defense Daily spaudoje ir International Defense Review, kuris leidžiamas Genevoje.

Vieni pareigūnai mano, kad ši nelaimė laserio spindulių programoje sutrukdys kuriam laikui jų bandymus, tačiau kiti sako, jog tam dalykui per daug teikiama reikšmė.

1985 m. Pentagono išleista pranešime „Sovietų karinė jėga“ sakoma, kad sovietai dirba „on airborne laser“, bet neaišku, koks bus tos programos pasiekimas. „Prileidžiant, kad šią programą pasiseks įvykdyti, tai jos panaudojimas gali būti pradėtas geriausiai atveju tik 1990 m. pradžioje“, rašoma tame pranešime. Ši sistema bus naudojama prieš raketas ir Sovietų lėktuvų apgynimui, kai jie bus puolami. Taip pat laserio sistema bus naudojama satelitų puolimui.

Sirija žada padėti Libijai

Damaskas. — Libijoje dvi dienas viešėjo Sirijos prezidentas Assadas. Bendrame komunikate Sirija ir Libija pasmerkė Egipto-JAV karo manevrus, kurie vadinami provokacija. Sirija pažadėjo padėti Libijai, jei Amerika pakartotų savo „barbarišką agresiją“, kuri buvusi valstybinio terorizmo zenitas. Kartu su Assadu ir Khaddafiu posėdžiavo du palestiniečių vadai, atsiskyrę nuo Arafato vadovaujamo PLO centro.

Sirijos pareiškimas, kad bet kurie atėjęs puolimai prieš Libiją bus laikomi Sirijos užpuolimu, Washingtono administracijos buvo pavadinti „arabiška retorika“, kurios nereikėtų rimtai priimti.

Amerikos orinės pajėgos tokią laserio laboratoriją turėjo Boeing KC-135 lėktuve, bet jos buvo atsisakyta, kadangi per daug kainuoja ir suabejota jos kariniu naudingumu, o be to, pradėta „žvaigždžių karo“ programa. John Pike, kuris yra erdvių programos direktorius, pažymi, kad JAV ir Sovietų Sąjunga abi dirba ant žemės laserio spindulių sistemoje, kuri yra daug galingesnė, negu lėktuvuose.

JAV ant žemės esąs laseris yra 2 mil. vatų jėgos.

Vėl organizuoja teroristus

Santa Barbara. — Beatotogaujančio prezidento Reagano štabas paskelbė Kalifornijoje, kad gauta žinių, jog Libijos diktatorius Khaddafi nieko nepasimokė iš balandžio mėn. JAV lėktuvų puolimo. Jis toliau organizuoja teroristų puolimus Europoje ir Afrikoje.

Spaudos sekr. Larry Speakes pabrėžė reporteriams, kad JAV pasirengusi imtis bet kurių reikalingų veiksmų. Skelbiama, kad JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose Vernon Walters yra išsiųstas į Europą pranešti sąjungininkams apie susidariusią naują padėtį ir Libijos veiksmus. Bus bandoma sustiprinti Libijai taikomas politines ir ekonomines sankcijas. Paskutiniai teroro veiksmai Kipre ir Vakarų Berlyne, žvalgybos žiniomis, rodo aiškų ryšį su Libijos valdžia. Turima žinių, kad Khaddafis siunčia teroro komandas į JAV.

Šiuo metu Viduržemio jūroje vyksta jungtiniai JAV ir Egipto karo laivynų manevrai, kuriuose dalyvauja ir JAV lėktuvneis „Forrestal“. Manevrai vyksta netoli Egipto, apie 250 mylių nuo Libijos. Ketvirtadienį į Viduržemio jūrą atplaukė lėktuvneis „John F. Kennedy“ su savo palydovais.

„The Wall Street Journal“ paskelbė, kad Libijos valdžios agentūros pradėjo samdyti įvairius Europos, Afrikos, Viduriniųjų Rytų chuliganus, kuriems įsakoma puldinėti Amerikos ir Europos biznierių, diplomatų ir jų įstai-

TRUMPAI IŠ VISUR

— Santiago policija Čilėje padarė krata opozicijos laikraščio Cauce įstaigoje ir areštavo 3 asmenis. Jie buvo apkaltinti nesilaiką privalomų saugumo įstatymų, pranešdami apie surastus ginklus kairiesiems sukilėliams. Praeitą savaitę buvo konfiskuota daug įvairių ginklų bei įrankių, kurių pakaktų apginkluoti daugiau, negu 3,000 karių.

— Iranas praneša, kad sumintas vienas amerikietis inž. Jon Pattis, kuris apkaltintas šnipinėjimu Irako valstybei iš telekomunikacijos srities.

— Sheboygano miestelyje Wisconsin valstybėje 2 asmenys mirė legionierių liga Bandoma surasti priežastis, kas ką valgė, ar priklausė tam pačiam klubui ir ką veikė kartu.

— Dr. Albert Sabin, kuris išrado vaistus prieš polio virusą, sulaukė 80 metų amžiaus. Apskaičiuojama, kad jo deka išgijo 5 mil. žmonių. Sabin, kuris visą savo gyvenimą paskyrė virusų ir paralyžiaus studijavimui, pats buvo 1983 m. paralyžuotas ir vos nemirė. Po kelių mėnesių fizinės terapijos ir gydymo jis tiek sustiprėjo, kad pradėjo vaikščioti, o dabar ir vėl tęsia toje srityje tyrimus.

— Taivane vyksta JAV-Taivano derybos dėl rinkos atidarymo Amerikos degtinėms, vyno ir tabako gaminiams. Taivaniečiai turi šių prekių valstybinį monopolį ir uždeda 186 nuoš. mokesčių. Amerika nepatenkinta, kad prekyboje su Amerika Taivanas šiemet turės 13 bil. dol. perteklių. Reikalaujama plačiau atverti duris Amerikos prekėms.

— JAV gubernatorių suvažiavime buvo svarstoma valstybės švietimo reikalai. Pasisakyta už didesnius atlyginimus mokytojams ir kitas reformas.

— „Sovietkaja Rosija“ laikraštis pripažino, kad sovietų jaunuoliai vis daugiau susiduria su narkotikų problema. Du jaunuoliai neseniai mirė nuo per didelės narkotikų dozės. Sveikatos ministeris Antoli Potapov pataria tėvams atidžiau stebėti savo vaikus. Jauni narkotikų vartotojai patys pasigamina nuodus iš įvairių vaistinės perkamų vaistų, juos tinkamai sumaisę su kitais chemikalais

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Oficialus raportas apie katastrofą

Maskva. — Sovietų Sąjungos raportas apie Černobylio elektrinės katastrofą turi 382 puslapius, susideda iš nelaimės priežasčių nagrinėjimo ir įvairių brėžinių bei statistikos duomenų. Specialiai raporto komisijai vadovavo valstybinio atominės energijos taikymo naudojimo komiteto pirmininkas Andronik Petrosyants.

Spaudos konferencijoje jis pripažino, kad Černobylio įvykiai padarė didelę žalą visai sovietų branduolinės energijos programai. Tenka

svarstyti reaktorių pakeitimus, jų vietą prie didžiųjų miestų. Kaip žinoma, visai panašios konstrukcijos įgėtinė su keturiais reaktoriais veikia prie Leningrado.

Svarbiausia katastrofos priežastis buvo šešios įgėtinės operatorių padarytos klaidos. Nuo reaktoriaus sprogo ir gaisro žuvo 31 žmogus, sunkiai serga 203 žmonės, apie 135,000 gyventojų teko evakuoti. Daugelis negalės grįžti į savo gyvenamas vietas bent ketverius metus. Aplink įgėtinę tenka nukasti žemės paviršių 1,000 kvadratinų mylių žemės plote ir išvežti toli į specialias atominį teršalų laidojimo vietas.

Raportas sako, kad įgėtinės darbuotojai nesuprato, kad jie savo bandymais paruošė katastrofai kelią. Šalia 31 žuvusio dar 6,300 žmonių gali mirti be laiko. Gal reikės išdėginti apylinkėje suterštus miškus. Raporte sakoma, kad įgėtinėje padarytos klaidos — „tiesiog neįtikėtinos“. Dar ir dabar iš sprogius reaktoriaus kyla suterštus dulkes.

Šia proga, raporto paskelbimo spaudos konferencijoje sovietų kalbėtojai pabrėžė branduolinių ginklų grėsmę. Petrosyants pasakė, kad viena mažiausia branduolinė bombelė būtų „lygi trims Černobyliams“.

Sovietų oficialus raportas kopija nusiusta Tarptautinei Atominės energijos agentūrai Vienoje. Vakarų komentatoriai nustebinti šio raporto atvirumu ir apimtimi po ankstyvesnių bandymų viską slepti ir „nutylėti“.

Vienos simpoziume, kuriam dalyvauja branduolinės energijos specialistai iš viso pasaulio, sovietų delegacija ne tiek atsakinėjo į vakariečių klausimus apie įgėtinį saugumo planus, kiek patys klausinėjo apie Vakarų reaktorių.

Amerikoje tokių reaktorių kaip Černobylio įgėtinėje yra tik vienas, — Colorado valstijoje, tačiau ir tas yra šaldomas ne vandeniui, kaip sovietų įgėtinėje, bet dujomis. Kanados reaktoriai irgi naudoja grafitą, kaip sovietai, tačiau jie šaldomi „sunkiuoju vandeniu“.

Suvažiavime dalyvauja amerikietis gydytojas dr. Gale, kuris buvo gelbėti sovietų radiacijos aukas. Jis pasakė spaudai, kad šalia nuo radiacijos žuvusio 31 žmogaus ir 203 sergančių liginėję, dar 300 yra liginėse su įtartinai didelėmis radiacijos dozėmis. Dr. Gale pasakė, kad Sovietų Sąjungoje tarp 75 mil. gyventojų vakarinėje šalies dalyje bus 24,000 daugiau nelauktų mirimų vėžiu negu normaliai būtų. Rytinėje Europos dalyje, už Sovietų Sąjungos ribų, gali būti 6,000 daugiau, negu normaliai, mirimų nuo vėžio.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 29 d.: Ipatijus, Sabina, Gaudas, Tautgaila.
Rugpjūčio 30 d.: Bonifacas, Tėklė, Augūna, Kintenis.

ORAS

Saulė teka 6:15, leidžiasi 7:36.

Saulėta, bet šaltoka. Temperatūra dieną 70 l., naktį 50 l.

SPORTO APŽVALGA

LIETUVIAI SPORTININKAI PUNSKĖ

„Menas žmogų tobulina“ — garsus ir giliai prasmingas šūkis. Mes skaitome poetų eiles, žavimės skulptorių, dailininkų darbais, klausomės muzikos... Patys irgi bandome savo kūrybines jėgas tų žanrų srityse, ieskodami dvasinių vertybių.

O sportas — ar ne menas. E. Hemingway yra pasakęs, kad sportuodami komės laimėti ir pralaimėti. Sportuodami mokomės visko, mokomės gyventi. Daugelis sporto mėgėjų žavisi graščios vilnietės Dalios Kutkaitės laimėjimais, taikliaisiais Arvydo Sabonio metimais... Taip, šie žmonės iš tikrųjų verti dėmesio. Jie juk gina Lietuvos garbę.

O kaip yra pas mus Punkskė? Norėtumėte trumpai apžvelgti Punkskės mokyklos sportinius pasiekimus, paminėti tų žmonių pavardes, kurie įdėjo daugiausia darbo ir širdies platinant mūsų tarpe fizinį lavinimą, supažindinti skaitytojus su geriausiais sportininkais.

Laimėjimai savaime neatina. Norint šį tą pasiekti — reikia nemažai padirbėti. Daug prakaito lašų nukrinta, kol pagaliau sušvyti nedidelė laimės kibirkštėlė. Laimėjimai priklauso nuo trenerių, sporto mokytojų, nuo sąlygų, kuriose tenka dirbti. Bet, aš manau, svarbiausia čia žmogaus geri norai. Tik ištvėrmė ir ryžtas duoda gerus rezultatus. Daug sunkesnis klūtis reikėjo įveikti sportininkams, kurie mokėsi dar senojo mokykloje. Nėbuvo sporto salės, tačiau kas norėjo vistiek treniravosi. O laimėjimų Punkskės mokykla ir tada turėjo. Jos vardą išgarsino Aldona Sendaitė. Tai buvo gera bėgikė, vikri ir sokli mergina. Vasarą treniruojavosi aikštelėje, o žiemą ji — su slidėmis nuo kalniuko ant kalniuko. Nėbijojo daug darbo, tad aišku savaime, buvo ir gerų rezultatų. aukščiausius laimėjimus pasiekė žaisdama stalo tenisą. Išgarsėjo ne tik Suvalkų vaivadijoje, bet ir už jos ribų. 1976 m. Aldona Sendaitė buvo geriausia Punkskės mokyklos sportininkė. Nuo Aldutės neatsilikio ir jos jaunesnė sesutė Natalija. Daug ryžto ir jėgų įdėjo gindama Punkskės mokyklos

vardą. Buvo gera sprinterė, bet pakakdavo jai ištvėrmės įveikti ir didesnius nuotolius. Ji taip pat siekdavo pergalių rajoninėse ir vaivadijos slidininkų varžybose, 1978 m. Natalė kartu su savo draugėmis parsivežė taurę su laimėta Suvalkų vaivadijoje antra vieta. Šią žiemą maloniai prisimena ir jos draugė Nijolė Kolytė ir Danutė Sidlauskaitė. Jos gerai pasirodė trijų kilometrų estafetėje. 1978 m. Natalė buvo geriausia sportininkė. Jai buvo įteikta pereinamoji taurė. 1979 metais geriausio sportininko prizą perdavė Irenai Severinaitė, o pati dar ir toliau aktyviai dalyvavo sportinėse varžybose.

Kiekvienas žmogus nori turėti geresnes darbo sąlygas. Sportininkai džiaugėsi geromis sporto aikštėmis (kurios Punkskė, dėja, nėra), patogiomis, erdvėmis sporto salėmis. Mūsų sportininkai labai nudžiugo gavę 1978 m. didelę, gerai įrengtą sporto salę. Dabar jau galima pasimokyti ir tokių žaidimų, apie kuriuos pirmiau tik svajojome. Su dideliu įkarščiu buvo žaidžiamas krepšinis. Rezultatų ilgai nereikėjo laukti. Jau 1980 m. pavasarį pradinės mokyklos mergaitės iškovojo Suvalkų vaivadijoje trečią vietą. Tos pačios krepšininės, tęsdamos mokslą licejuje, ir toliau liko ištikimos šiam žaidimui. 1981 ir 1982 metais vaivadijoje laimėjo ketvirtą vietą. 1984 m. joms atiteko trečia vieta. Šioje komandoje nuo pat pradžių žaidė Birutė Grigutytė. Liaudis sako: „jeigu dešimt darbų dirbsi, nė vieno gerai neaikišsi“. Nesutinku. Reikia tik mokėti juos suderinti. Štai Birutė dirbo daug darbų. Aktyviai dalyvavo įvairiose rungtyne, atstovavo ne tik Punkskės mokyklai, bet ir Suvalkų sporto klubui „Pojezierze“. Geriausių rodiklių pasiekė ieties metime. Keturis kartus dalyvavo vaivadijos lengvosios atletikos spartakiadoje ir keturis kartus tapo čempione. Birutei ne tik jos ietis skriejo toli, diskas irgi išryšdavo 30 m ribą. Be to stumdė rutulį ir noriai dalyvavo slidininkų varžybose. 30 km — ne juokai, bet ji ir šitai pasiekė. Kaip pati vėliau prisipažino: „nesvarbu buvo

Po Clevelando ir Detroito lietuvių golfo varžybų, maloniai bendrauja K. Kizlauskas, R. Koršakas, R. Pauliukonis, V. Petrusis, J. Jarulaitis ir A. Jakimavičius.

nuvažiuoti greitai, kur kas svarbiau — sėkmingai pasiekti finišą...”

Punkskas turėjo taip pat gerų bėgikų. Ypač aukštų rezultatų pasiekė Irena Pečiulytė 100 ir 200 metrų bėgime. Daug kartų vaivadijos rungtyne ji buvo pirma. Irenai teko taip pat atstovauti Suvalkų sporto klubui „Pojezierze“. Greitai draugei bandė prilygti kitos merginos. 1981 m. bendrom jėgomis vaivadijos spartakiadoje estafetėje 4x100 jos pirmos pasiekė finišą. Bėgo: Irena Pečiulytė, Valė Bobinaitė, Irena Sankauskaitė ir Aldona Jurkūnaitė. Gerų sprinterių nebuvo daug. Žymiai daugiau merginų bėgiodavo ilgesnius nuotolius. Čia reikia paminėti Irenos Šliaužytės, Irenos Sankauskaitės, Elės Pečiulytės ir Alicijos Makauskaitės pavardes. Jos kroso rungtyne pasiekė geriausių rezultatų. 1981 m. Punkskės licėjaus komanda finalinėse kroso rungtyne Olecke (vaivadijos mastu) laimėjo antrą vietą ir taurę. Individualiai geriausiai pasirodė Natalė Vaznelytė pirma finišavusi 2,5 km nuotolyje. 1983 m. pavasarį Punkskės komanda vaivadijos kroso varžybose teko trečia, o rudenį — antra vieta. Verta paminėti ir merginų kroso estafetę 10x800 m, kuri rajono mastu buvo geriausia, o vaivadijoje laimėjo ketvirtą vietą.

Kalbant apie Punkskės mokyklos pasiekimus negalima nepaminti Anelės Gelauskaitės, kuri disko metime turi dar aktualų Suvalkų vaivadijos rekordą. Anelė dažnai dalyvavo vaivadijos ir aukštesnio masto rungtyne, sėkmingai atstovavo anksčiau minėtą Suvalkų sporto klubą. Dabar šiam klubui priklauso: Teresė Balytaitė, Onutė Valinčiūtė ir Jonas Vydra. 1984 m. jie pasiekė neblogų rezultatų. Onutė vaivadijos rungtyne rutulį nustūmė 10 m ir laimėjo antrą vietą. Teresei atiteko trečia, jos rezultatas 9,6 m. Jonas šuolyje į aukštį buvo antras.

Mūsų sportininkai padarydavo ir malonių staigmenų. Nudžiugindavo savo trenerius ir draugus gražiomis pergalėmis. 1980 m. žiemą Dalia Jankauskaitė vaivadijos varžybose iškovojo trečią vietą 5 km nuotolyje. Jai teko dalyvauti ir aukštesnio masto rungtyne. Maloniai staigmena atnešė 1981 m. Tų metų žiemą dvi Punkskės licėjaus mokinės Onutė Sendaitė ir Natalija Vaznelytė, laimėjusios geras vietas vaivadijoje, dalyvavo Lenkijos jaunųjų slidininkų spartakiadoje Zakopaneje. Praėjus dvejiems metams į spartakiadą kvalifikavosi Jūratė Kliukinskaitė. Tais pačiais metais merginų estafetė (Jūratė, Aldona Kaleinykaitė ir Onutė Girgutyte) nugalėjo

vaivadijos varžybose. 1984 m. Jūratė vėl pateko į spartakiadą.

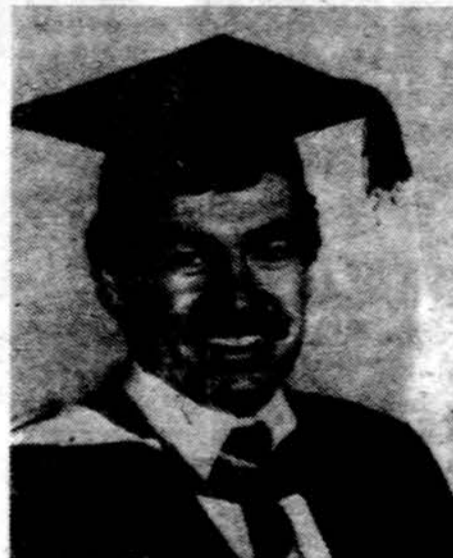
Pasiekimus dažnai lemia nuoširdus trenerių darbas. Jų sumanūs, reikšmingi, geri patarimai ir aiškinimai. Šiltų padėkos žodžių nusipelnė sporto mokytojai Gražina Bliūdžiuvienė, Jonas Nevulis ir Vytautas Budzeika. Sporto pamokas ir lengvosios atletikos būrelį jau dešimt metų globoja mokytojas Jonas Nevulis. Per šį dešimtmetį jis išauklejo nemažai tikrai gerų sportininkų, skiepėjo meilę savo pamokai. Jam teko įveikti daug kliūčių (jų yra ne mažiau ir dabar).

Manau, kad Punkskės mokykloje išaugo dar ne vienas sportininkas, o mokyklos vardas bus vis plačiau žinomas. Belieka linkėti sėkmės, ištvėrmės ir ryžto sportininkams ir jų treneriams siekiant naujų laimėjimų.

Danutė Krakauskaitė (Susitikimai, Nr.2)

Australijoje RICHARDAS ŠLITERIS

Praėjusių metų spalio pabaigoje įvykusiose iskilmėse New South Wales universitete Ričardui Šliteriui buvo įteiktas komercijos mokslų baigimo diplomas (B. Com.).

Nuo pat jaunystės Ričardas reikėsi lietuviškoje veikloje ir dalyvavo lietuviškose organizacijose. Jis baigė savaitgalio mokyklą, šoko tautinių šokių grupėje „Sūkurys“, pradėjęs su vilkiškais iki dabar aktyviai dalyvauja skautų judėjime, dalyvaudamas kiekvienoje vasaros stovykloje.

Mėgdamas sportą, Ričardas įsijungė į Sydney sporto klubą „Kova“, kurio krepšinio komandoje dalyvavo daugelyje Australijos lietuvių sporto švenčių, o 1983 metais gynė Australijos lietuvių sportininkų spalvas II-joje Pasaulio lietuvių šventėje, Chicagoje.

Šiuo metu Ričardas ne tik žaidžia, bet ir treniruoja „Kovo“ jaunius. Jau keli metai, kaip jis yra „Kovo“ valdybos narys. Visus savo prisimtus darbus Ričardas atlieka noriai ir sąžiningai. Džiugu, kad yra jaunuimo, kuris neraginamas užpildo vyresniųjų tarpe vis dažniau atsirandančias spragas.

Iš „Mūsų Pastogė“

Golfas

TARPMIESTINĖS GOLFO ŽAIDYNĖS

Aštuntosios tarp miestinės golfo žaidynės tarp Detroito S.K. „Kovo“ ir Clevelando Liet. Golfo klubo įvyko rugpjūčio 9 d. gražiame Tunderbird Hills golfo klube netoli Huron, OH.

Susirinko daugiau negu du tuzinai golfo mėgėjų senas pažintis atnaujinti ir draugiškai pasivaržyti. Oras buvo puikus, golfo aikštė graži ir įdomi, tai ko daugiau glofininkui reikia? Į tai atsakymas būtų — gero žaidimo. Deja, šiais metais, golfo dievaitė, jeigu tokia buvo lietuvių mitologijoje, savo malonę suteikė žaidėjams iš Ohio.

Suskačiavus po šešis abiejų komandų geriausius rezultatus, paaiškėjo, kad šiais metais laimėtojai tapo Clevelando Liet. Golfo klubas, nugalėdamas detroitiešius per vieną smūgį ir išlygindamas laimėjimus kiekvienam miestui po keturis.

Pralošti per vieną smūgį — tai tikras širdies skausmas ir, tikriausiai, nevienas iš mūsų mintimis peržaidė savo žaidimą, greitai užsimiršo ir pabendrė su buvusiais varžovais, išsiskirstė į namus, planuodami atsilošti ateinančiais metais.

V.P.

Šachmatai

IR VĖL LYGIOSIOS

Šiuo metu Londone vykstančių varžybų, dėl Pasaulio šachmatų čempiono titulo, 10-tasis ir 11-tasis susitikimai, tarp dabartinio čempiono Gario Kasparovo ir ex-čempiono Anatolijaus Karpovo, pasibaigė vėl lygiosiomis.

Iš 11-kos iki šiol sužaistų partijų 8-nios baigėsi lygiosiomis; vieną / penktąją/laimėjo Karpovas ir dvi / ketvirtąją ir aštuntąją / laimėjo G. Kasparovas. Iki šiol Kasparovas tebepermauja vienu tašku — 6,5. Šio 24-ųjų partijų turnyro Londone jiems beliko žaisti tik viena partija. Toli mesnės varžybos (12-ka susitikimų) vyks Leningrade.

Varžybas ir titulą laimės pirmas iš jų laimėjęs šešis žaidimus, arba pirmas surinkęs 12,5 taškus. Jei baigėse abu oponentai turėtų po lygiai taškų, Pasaulio šachmatų čempiono titulą pasiųskytų dabartinis Pasaulio čempionas, 23 m. amžiaus Garis Kasparovas. Nežiūrint kuris jų laimėtų, abu yra pasižadėję varžybose laimėtus 900,000 dol. paaukoti Černobylio aukoms remti fondai.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$53.00 foreign countries \$53.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojų adreso, gavus iš jo mokesčių, atlymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Neatsauginame straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už akelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

Religijos užmiršimas žmogų veda prie pareigų užmiršimo. J.J. Rousseau

Žmogui reikia gamtamokslinio, kad pažintų pasaulį, bet jam taip pat reikia ir religijos, kad žinotų kaip veikti. Max Planck

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Luthuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. VILJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukliai nuotaimi ofise)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val: pirm., antr., ketv., penkt., nuo 12 iki 6 v.v.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val pagal susitarimą: pirm., ir ketv. 1-7, antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė: vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-lance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DANTŲ GYDYTOJOS
DR. IRENA KYRAS
PROSTHODONTICS — karūnėtes,
titteliai, plokštėles ir bendroji praktika.
DR. LAURA KYRAS
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽIUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7, Antr. ir ketv. 9-12, Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Tel. 925-8111
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4, 6-9, antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Namu 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽIUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Ringų šeimos trijų kartų atstovai golfo aikštėje. Iš k. dr. Edmundas Ringus, Vytautas Ringus ir dr. Julius Ringus.

AR NAUJI POSŪKAI?

— „Daug senųjų prirašėme mes ant lentos, tačiau tie, kurie dar pajėgė atisototi, atėjo ir išsibraukė, o tuos, kurie jau nebe pajėgė atisototi ir liko sėdėti, išrinkome į valdybą“ — jau prieš keletą metų kalbėjo vienos organizacijos narys po metinio susirinkimo, paklaustas apie išrinktą naują valdybą.

Gal ir sustiprintas tas jo pabrėžimas apie sunkumus mūsų organizacijom sudaryti valdybas, gal ir šiek tiek sarkastiškas, bet rimtas įspėjimas, kad toks laikas, jeigu dar ir neatėjęs, tai jau visiška nebetoli. Tą posakį dabar prisiminiau kaip tik dėl to, kad vėl artėja ruduo, visi grįš iš atostogų, o tarp jų ir lietuviško darbo darbininkai stos prie „žagrės“ toliau varyti jau seniai ariamos Lietuvos laisvinimo ir lietuviybės išlaikymo išeivijoje vagos. Tikriausiai prie tos pačios, kokią varomės jau daug dešimtmečių, atsidanginę čia po Antrojo pasaulinio karo.

Nedrašu žvelgti į mūsų to darbo vaisius, nes kaip juos bandytum sverti, vis tiek nepataikysi, nes optimisto akim jie atrodoys vienai, pesimisto — kitaip, o stengdamasis būti realistas, per ausį gausi iš abiejų pusių. Todėl daugelis nuo tokių svarstybių laikosi atokiau, stoji į tą pačią vagą ir eina ja ta pačia, jau seniai nusistovėjusia, kryptimi. „Kaip jau bus, taip bus“, — sako, — „Ka čia geresnio bėpadarysi“. Jie tėsia jau seniai nusistovėjusius darbus, kasmet juos kartodami, nors ir aiškiai mato, kad pakaitalai neatėina, ir vieną dieną jau atsitiks taip, kad nebebūsim pajėgūs ne tik į valdybas kandidatuoti, bet nė į susirinkimus nueiti. Nors tie klausimai daugelį iš mūsų vargina, bet atsakymų, dėl čia mano minėtos priežasties (bijodami gauti per ausį iš abiejų pusių) daugiau ieškoti vengiame. Bet iš tikrųjų jų reikėtų jau skubiai. Ir štai dėl ko.

Mes jau daug kartų sakėme ir vis iš naujo kartojame, kad lietuviybės išlaikymo išeivijoje pagrindas yra lietuvių kalba. O jau labai aiškiai matome, kad tas pagrindas iš mūsų kojų labai spartiai slenka. Visi žinome, kad per keturiasdešimt mūsų išeiviko gyvenimo metų lietuviškai oficialiai besimokančių lietuvių skaičius sumažėjo net keturis kartus, o ir tie besimokantieji nelabai supranta, apie ką jie iš tikrųjų mokosi. Jeigu taip ir toliau tėsia, po dvidešimt metų tu oficialiai lietuviškai besimokančių visiškai nebebus. Lietuvių kalba jau dingsta iš vasaros lietuvių jaunimo stovyklų. O šiais metais jau patyrėme ir didesnių nuostolių, o gal net ir smūgių. Vienas iš jų, tai jau daugiau kaip dešimtmetį puikiai veikusio vasaros lietuviškos seminaro prie Kent universiteto sužlugimas. Tiek daug naujos mums duodanti ir taip mums reikalinga ši puiki lietuviškos mokslo įstaiga šiems durų nebeatidare, nes nebesusirado pakankamai studentų. Tikėkim, kad tai tik laikinis reiškinys, kad ateinančiais metais tas seminaras vėl atsigaus, tačiau jau ir šiemetinis atsitikimas mus turėtų giliai sujaudinti ir sujudinti. Turime skubiai ieškoti

šios bėdos priežasčių, skubiai jas pašalinti ir šį vertingą lietuviybės išlaikymo židinį atgaivinti.

Kitą reiškinį aš jau pavadinčiau rimtu smūgiu lietuviybės tęstinumui, dar ir dėl to, kad sunku suvokti net ir jo esmę. O tai atsitiko labai mūsų išgarsintame JAV lietuvių jaunimo suvažiavime šią vasarą Washingtone. Giriamas mums tą suvažiavimą, o organizatoriai, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos vadovybė juo net ir labai didžiujasi, tačiau, tarp teigiamybių, ten pasireiškė ir viena labai didelė bei skaudi neigiamybė — jis vyko anglų kalba. Gal ne visi tai ir žino, nes spaudoje, berods, tai nebuvo minėta. To reiškinio nemini nei PLJS oficialūs korespondentai savo pranešimuose, lyg norėdami jį nusišlepti. Gal ne visiems tai ir svarbu, bet, mano supratimu, tokie reiškiniai jau yra blogi ženklai. Net kai kurių nustebusių suvažiavimo dalyvių paklausti, organizatoriai teisinosi, kad tarp daugiau kaip šimtinės suvažiavusių buvo apie penkiolika nesuprantančių lietuviškai. Ar toks pasiteisinimas gali būti rimtas? O kodėl tie penkiolika negali pajusti reikalo lietuviškai nors bent šiek tiek pramokti? O gal tai organizatoriams ir visiškai nerūpėjo, nes suvažiavimo tikslas buvo išimtinai tik politinis ir dar nelabai gerai nusimanantis, kokios politinio darbo srities imtis, jeigu kam nors iš dalyvavusių užteiktų noras ką nors daryti ir po suvažiavimo. Sutikim, kad suvažiavimo tikslas buvo tik politinis, tačiau argi ir tokius klausimus nagrinėjant lietuviybė turi būti užmiršta? Man gi atrodo, kad ir tokiuose suvažiavimuose ji turi būti taip pat svarbi, kaip ir visuose kituose jaunimo susibūrimuose, ir jos nustūmimas į šalį yra tik visiškas nesu-sigaudymas savo tiksluose, nesupratimas savo paskirties ir pareigų lietuvių tautai, jeigu, žinoma, mūsų išauklėtas jaunimas iš tikrųjų nori jai išsipareigoti.

Kaip paprastai, tuos klausimus svarstydami, mes galime surasti ir daugiau tokių pavyzdžių, tačiau jau ir šie du parodo mūsų iki šiol eito kelio rezultatus. Aiškiai matyti, kad išeivija nuliutėvoje. Lietuviškais reikalais nuosirdžiai užsiima tik vyresnioji karta, susidedanti dar iš Lietuvos žmonių, tarp kurių yra ir dalis dar Europos lietuviškų stovyklų aplinkoje ugterėjusių. Vidurinioji karta, daugiausiai jau tvirtai ant kojų atsitojusi Amerikoje, ir kitur už Lietuvos ribų gimę jauni profesionalai daugiausiai užsiima savais asmeniškai reikalais ir prie lietuviybės išlaikymo darbo tik labai mažai tepisidėda, o jaunimas, rinkdamasis grynai politiška ir, kaip atrodo, net mūsų tikslams ne patį pagrindinį kelią, aukoja jam jau ir patį lietuviybės pagrindą lietuvių kalbą. Ar tai nėra jau nebe pirmasis skambutis, bet garsus aliarmas, kad mums reikia greitai, aiškiai ir net radikaliu posūkiu tai padėčiai taisyti? Apie juos pakalbėsim kitą savaitę.

Bronius Nainys

Persekiojamas, žudytas, šventajai, sunaikina ne šį pastarąjį, o pats save, nes atpalaiduoja žvėrį savyje, naikina nemarųjį savo pavidalą. Praėjus persekiojimo skausmui, kankiniai iškyla šviesiais pavidalais, o buda liai — pasmerktųjų veidais.

Pr. Gaidamavičius

Kaikada žmonės kaltinami, kad jie nepažįsta savo silpnybių; bet galbūt tiek pat yra žmonių, kurie nepažįsta savo jėgų. Su žmonėmis esti taip, kaip su kaikiurėmis žemėmis, kur slėpi aukso gyslos, apie kurias jų savininkai nieko nežino.

Dean Swift

KUBOS DIKTATORIUS „ATRADO“ KORUPCIJĄ

Per 25-rius metus komunistinė sistema negalėjo pakeisti kubiečio prigimties

BS. AS.

Pabėgėlių masės nuo laisvintojų komunistų beveik visame pasaulyje įtikinančiai kalba, kad normaliems žmonėms yra neįmanoma įsikiępti komunizmo mokslą, kokį praktikuoja Maskvos diktatoriai savo ir jų pavergtose kitose kraštuose. Šiam mano tvirtinimui pakartotina irodymą neseniai suteikė ne kas kitas, kaip Kubos komunistinės diktatūros įkūrėjas Fidel Castro.

Floridos liberalinis dienraštis „Miami Herald“ savo š.m. rugpjūčio 10 d. laidoje yra gavęs naujaušį F. Castro kalbų tekstus, pasakytus rinktiniais komunistams, į jo organizuotą vadinamą „Liaudies jėgos tautinį susirinkimą — National Assembly for People Power“.

Supuvusi komunistų partija

Jau gal prieš metus laiko Kubos „išlaisvintoja“ pradėjo pasiekti nepatenkinamos žinios, kad blogai tvarkoma gyventojų sveikatos apsauga. Jau pastaruoju metu Fidel demesys nukrypo į visą socialistinį ūkį bei dirbančiųjų ir partiečių drausmę. Pirmą kartą po 15-kos metų jis taip radikaliai domisi nukrypimais nuo „partijos moralės“.

Visa naujoji kampanija bei rūstus vado žvilgsnis mėgina giliau pažvelgti į jo valdomų kubiečių „dūšią“. Mat, Fidel

savo pastarosiose kalbose nedviprasmiškai kaltino, kad Kubos dirbantieji ir komunistų partija yra puvioms stadijoje. „Jau dabar mes matome dirbančiųjų korupciją“, tvirtino Fidel š.m. liepos mėn. įvykusiam centro komiteto posėdyje.

Kubos diktatoriaus patikimieji „uostinėtojai“ pastaruoju metu sudarė pasitaikiusios netvarkos sąrašą storka knyga apie tai, kaip nemokė šieškai yra vadovaujamos valstybės kontroliuojamos įstaigos. „Kiekvienas į šią knygą įrašytas „normalumas“ yra katastrofiško pobūdžio“ skaitė Fidel š.m. liepos mėn. iš storko nusikaltimų tomo susirinkusiems „Liaudies jėgos“ delegatams. Jis garsiai perskaitė vieną paragrafą, kur buvo aprašyta kaip partijos nariai, pasinaudodami savo padėtimi, asmeniškais pobūviams panaudojo valstybės reikalams skirtas patalpas. Kartodamas šį vado kaltinimą partijos dienraštis, „Granma“ rašė, kad „toks partiečių elegesys iššaukia teisingą liaudies pasipiktinimą. Mūsų pačių sukurtoji revoliucija griūva... Mes nelesime, kad tai įvyktų...“, grasi- no laikraštis.

Sustiprino policija

Vienas iš labiausiai mėgiama pasigirti komunistų laimė-

jimas yra buvęs kriminalinių nusikaltimų ir vargšų priemiesčių aplink Havaną panaikinimas. Liepos mėn. Fidel paskelbė, kad ubagynai aplink sostinę ir vėl atsirado: valkatautojai užėmė nenaudojamus sklypus, pasistatė lūšnas ir pradėjo auginti daržoves ir jas pardavinėti už gerą uždarbį. Ir šie visi „atradimai“ kaip tik sutapo su augančiais nusikaltimais aplink sostinę.

Gatevių nusikaltimus sostinėje kontroliuoti Fidel įsakė sustiprinti policijos patrulius iš kariuomenės parinktais vyrais. Jis ir vėl mėgina grįžti prie „savanoriškumo“ sistemos, kuri gana neįgiamai paveikė krašto ūkį 1960 metų dešimtmetyje. Dykinėjantieji jaunuoliai bus suvaryti į darbo brigadas. Kovai su korupcija ir šioms negerovėms viešumon iškelti bus naudojami laikraščiai ir kitokios žinių tarnybos pareigūnai. (Pst. kopijuojama Sov. S-gos metoda. Laikraščiai ar TV bendradarbiai lankosi kolūkiuose ar įmonėse ir ieško atpirkimo ožio ar už blogą derlių ar už menkos kokybės prekes išleidžiamas į rinką iš tokios įmonės. Tai aprašoma fejtono forma, o po tokio aprašymo ir valstybės prokurorai mėgina savo laimė... aut. .)

„Mus smaugia ne baimė, kad Miami esantys priešai gali pasijuokti iš mūsų, kaip

mes viešai plauname savo nešvarius baltinius“, aiškino Fidel savo ištikimiesiems centro k-te.

Kubiečiai įtemptai laukia kokių naujų suvaržymus įves krašte diktatūra nors kiek pažaboti klestinčią korupciją ir kyšininkavimą. „Niekas nežino kas gali rytoj įvykti. Visi susirūpinę laukia naujų patvarkymų“, kalbėjo Havanos reikalų žinovas.

Sveikatos reikalai

Jau 1985 m. pabaigoje Fidel gavęs patikimų žinių apie blogėjančią sveikatos apsaugos būklę valstybės kontroliuojamose ligoninėse. Apie savo asmenišką pastangas minėti tai padėčiai sukontroliuoti Castro atvirai pasakojosi viešuose susirinkimuose.

Būdamas viso krašto nekontroliuojamas valdovas jis pradėjo lankytis ligoninėse nelaukta ir jo paties pasirinktu laiku. Na, ir Fidel nemažai sužinojo...

Kalbėdamas centrinio k-to posėdyje nurodė kokią baisią netvarką jis surado visur, kur tik jis pasirodydavo. „Tarp pvz. vienoje ligoninėje 100 lovų skyrius neveikė iš visų mėnesių vien tik todėl, kad į tą skyrių neveikė elevatoriumas... Kitu atveju surasta, kad mediciniški diagnozės instrumentai po dviejų metų, kai jie buvo perduoti ligoninei, dar vis buvo sandėlyje, ipakavimo dėžėse... Vienos ligoninės žemutinis aukštas buvo paverstas sandėliu. Dar kitu atveju už vienos ligoninės administravimą ginčijosi ir varžėsi net 14 valstybės ministerijų. Tai priminė totališką anarchiją“, aiškino Fidel.

Anarchija klesti

Fidel, besidomėdamas krašte siaučiančia netvarka, užmetė savo toli siekiantį žvilgsnį ir į kitas ūkinio gyvenimo šakas. Rytinėje Kuboj Santiago mieste, apie 600 mylių į rytus nuo Havanos, vienoje tekstilės įmonėje darbuojasi apie 6000 asmenų. Iš šio dirbančių skaičiaus kasdien 1500 nepasirodydavo darbovietėje. Jo agentai taip pat patyrė, kad keliolika imonių pradėtų statyti prieš 20 metų dar vis nebuvo užbaigtos. Taip išsniptėta, kad viename iš tabako fabriku, gaminančių brangius cigarus, dirbantieji juos vogdavo sunkežvimišiais ir pardavdavo juos su puikiu uždarbiu juodojoje rinkoje.

Suprantama, kad Amerikoje už laisvos prekybos plėtimą tie ūkininkai, pardavinėję savo gamybos produktus, būtų apdovanojami premijomis, bet Kuboje Castro juos

sugrūdo į valstybės kontroliuojamus daržovių pardavimo kooperatyvus.

Dar yra ir kitas vertas dėmesio Kubos gydytojų užsiėmimas: maždaug už 1,500 dol. kiekvienas dirbantysis galėdavo nusipirkti iš darbovietės pasiluosavimo privilegiją, dar gana anksti prieš tokiam asmeniui pasiekiant legalų amžių.

Nuostabus projektas!

Fidel pranešė visuomenei, kad vyriausybė investavo į Moa nikelio gamybos imonę šimtus milijonų dolerių. Ši imonė yra apie 650 mylių į rytus nuo Havanos. Didžiai užsūstintęs Fidel aiškino, kad toje imonėje dirba apie 13 000 asmenų. Jiems apgyvendinti yra pastatytas gražus miestas, dvi ligoninės, pasterizavimo ambulatorijos ir pavyzdinčiai išgrįstos miestelio gatvės, veikia kelios kepyklos ir kitos gyvenimui reikalingos parduotuvės. Tik visa bėda, kad šis fabrikas dar nepagamino nė vieno gramo nikelio, skundėsi nusi-minęs Fidel.

Tai vis tos pačios bėdos, ar tai būtų mėginama komunistinti okupuotą Lietuvą ar Azerbaidžaną ar Kuba. Diktatoriai valdo brutalia jėga, bet negali suprasti eilinio piliečio poreikių: kol žmogaus rankos ir save lenktos, bus sunku jį priversti komunizmui vergauti.

AUKŠTA ALGA

Chicagos miesto susi-siekimo valdyba savo vyriausiam direktoriui metinį atlyginimą pakėlė 20% ir dabar jis gaus 84,000 dol.

SUVARŽYMAI POLICIJAI

JAV apylinkės teismo teisė-ja Ilana D. Rovner nusprendė, kad policija neturi teisės sulaikyti įtariamų mažuose nusikaltimuose, kada jie sulaukomi, kol bus patikrintos pirštų nuospaudos. Tokių buvo šimtai tūkstančių ir galima laukti, kad dabar jie pradės kompensacijų bylas. Chicagos miestas planuoja apeliuoti šį sprendimą.

BEDŪMIS TABAKAS

JAV kovai su vėžiu draugija paskelbė perspėjimą, kad naujai naudojamas bedūmis tabakas gali būti vėžio priežastis. Tokio tabako naudojimas plinta tarp Chicagos jaunikių. Pabrėžiamas iš to galys susidaryti pavojus.

Pedagoginio Lituanistikos instituto absolventų, išleistuvės. Absolventai su tautinėmis juostomis. Sonuose — instituto rektorius dr. Jonas Račkauskas ir generaliniai konsulai J. Daužvardienė ir A. Simutis.

OKUPANTUI SUGRĮŽUS

STASĖ

5

— Nu čto. Budet atvečat? (tai kaip, atsakysite?) — tardytojas jau nepiktai klausė manęs, — dajte propusk (duokite leidimą).

Ieškojau kišenėje leidimo ir ištraukiau sauja... skutelių. Stovėjau susijaudinusi, jam rodydama juos.

— Čiurtovaja litovka! Skazite, za čiem vy porvali propusk (Velnio lietuve, sakykite, kam sudraskėte leidimą?) — siuto šaukdamas tardytojas, net aš sudrebėjau.

Kam aš sudraskiau leidimą? Automatiškai, negalvodama. Nežinau, kodėl sudraskiau. Visai nepamaniau, kad tai leidimas. Buvau tikra, kad tai kaltinamoji medžiaga kišenėje. Užmiršau, kad jie man išdavė leidimą. Pagaliau leidimas nereikalingas tiems, kurie iš kalėjimo negrįžta.

Atsisėdau į tą kiaurą kėdę, atsisėdo ir mano palydovas, jau gerokai pavargęs. Jo juodos akys dar labiau patamsėjo, ir jose nebebuvo matyti tos magiškos jėgos, tik liūdesys, kurio jis neįstengė nusišlepti.

Tardytojas kiek apsiraminio ir jo „čiort vas“ nebuvo toks gąsdinantis. Aš jaučiau, kad šį kartą iš jo globos ištrūksiu.

— Eikite, — pusbalsiu jis tarė, — eikite į kita kambarį, kad išrašytų leidimą.

Tada aš susigaudžiau, kad leidimas man buvo reikalingas išeiti. Mano vadovas įvedė mane į

netoliese esantį kitą kambarį, kur parodė už stalo sėdinčiam jaunuoliui mano suplėsyta leidimą. Jaunuolis nusišypojo, lyg klausdamas: „Kam dabar jį supėšei?“ Sudėstęs lapelius į vienetą, pareigūnas išsitikino leidimo tikrumu ir išrašė man naują.

Padėkojau jam, ir mano juodaakis „angelas sargas“ išvedė mane atgal pas tardytoją, kuris man išnešant atsisveikino:

— Ubiraite k čiortu (eikite po velnių) — pridurdamas, — elgiatės kaip mažas vaikas.

Eidama tamsiu koridoriu, vėl pradėjau galvoti, kodėl tie žmonės, atėję į Lietuvą, tokie pikti, ir vėl pamačiau kagebisto pykčių iškreiptą veidą ir paskutinį jo atsisveikinimą „idite k čiortu. O aš prašiau jo nepykti. Jie visi tokie lietuvių butuose. Ir mano juodaakis palydovas man irgi priminė: „Tikrai, jūs kaip kvaila mergaitė, nemokate atsakinėti į klausimus. O juk reikia. Reikia atsakyti. Kitaip baisu, baisu“. Kas baisu? Pradėjau galvoti, kad esu už tikrovės ribų, kad čia tik sapnas, tas vaikiščiųjų tamsiais koridoriais, šals žmonių gainiojimas mano gražioje žydinčioje šalyje. Ir jis vedė mane kaip Dantės „Pragare“ tamsiais laiptais į kitą patalpą. Dar vienos durys, ir aš pamačiau už apšviesto lango sėdintį žmogų.

— Dajte propusk (duokite leidimą), — pasakė jis. Padaviau jam leidimą, tą stebuklingą popierėlį, kurio dėka išliksiu gyva.

Mano palydovas, pravėręs sukamas duris, atsisveikino:

— Idite s Bogom (eikite su Dievu).

Jis dingio viduje, o aš tamsioje gatvėje likau viena, galvodama, kad ir už šių durų dar yra žmonių, kurių širdyje rusena retkarčiais Dievo malonės kibirkštėlė.

I veida padvelkė nakties vėsa. Pagaliau aš

laisva! Man atrodė, kad aš ką tik grįžau iš Šv. Antano bažnyčios, visiškai užmiršdama namus. Tik laisvėje pradėjau galvoti apie sūnų ir vyrą. Nejudėjau, bet akimis sekiau tamsioje blyksnincias žvaigždės, kaip pavasario pievėje išsibarščiusias geltonas pienes. Ko gi man baimintis, Dieve, jei Tu esi su manimi! Perbėgau kryžkelę kaip jaunystės metais, greitai. Šiaurėje švytėjo paraudęs dangus. Gal Šiaurės pašvaistė, o gal gaisrai.

Prie mūsų namų mane sutiko žalios klevo šakos, vyras ir sūnus.

***

Kitą rytą, vos mums sukilus, smarkus bildesys sudrebino duris. Pažvelgiau į vyrą, ir be žodžių mums buvo aišku, kas turi įvykti.

Atidariau duris. Priešais mane stovėjo tas pats rauputoto veido saugumietis, kuris buvo pas mums pirmą kartą, ir jaunas šviesiaplaukis gražus vaikinai.

— Antanai, — išgirdau raupsuotąjį minint jaunuolio vardą (Antanas buvo lietuvis parsi-davėlis).

— Odvajtes (renkitės, — pasakė vyrui rauplėtasis).

Mano vyras, atsisukęs į mane, ištare:

— Sudiev, mažyte, — ir pabučiavo.

Apkabinau jį.

— Tu buvai man geras. Tesaugo tave Dievas, — vos sulaukydama ašaras jį išlydėjau. (Priešai neturi matyti mano ašarų.)

Taip žmonos išlydėdavo vyrus Lietuvoje ir nežinia.

1977 m.

(Pabaiga)

MOSŲ KOLONIJOSE

Omaha, Nebr.

LAI DOTUVĖS

Taip jau Aukščiausiojo surėdyta, kad kiekvieno žmogaus žemiškasis gyvenimas baigtųsi mirtimi. Tarp iškeliausių amžnybės skirtumas yra toks, kad vienas palaidime be gilesnio įspūdžio, o kitų mirtis stipriau sukrečia, priverčia susimąstyti, nuliūsti, nes niekas nežino nei dienos, nei valandos.

Tas skirtumas buvo ir š.m. rugpjūčio 4 d., kada gana netikėtai, nors ir sunkios ligos kankinamas, mirė a.a. Jonas Grigaitis, žmogus pačiame amžiaus pajėgume, sulaukęs 52 m. amžiaus. Jo mirtis sukretė lietuvių ir amerikiečių draugus, bendradarbius bei pažįstamus, nekaltant jau apie artimuosius. Prieš 35 metus a.a. Jonas su savo motina ir seserimi, kaip ir daugelis lietuvių, atvyko į Omahą. Buvo jis šaunus jaunuolis. Įstojo į sporto klubą „Lituanica“ ir gražiai reikėsi sporte. Vėliau atliko karinę prievolę. Su Zita Adamonyte sukūrė šeimą ir išaugino du sūnus ir dukrą, kuri šiuo metu studijuoja Nebraskos utetė Omahoje. Metų eigoje velionis priklausė lietuvių medžiotojų klubui ir Tautinės sąjungos skyriui. Dirbo Douglas County Sherifo įstaigoje kaip detektyvas.

Rugpjūčio 9 d. vakare laidotuvių kopyčioje, dalyvaujant gausiam šeimoms bei giminių būriui ir dideliame skaičiui velionio ir šeimos draugų, kun. Petras Žarkauskas, visiems pritariant, sukaltėjo rožinį. Prie karsto stovėjo County Depūtės garbės sargyba, o gražios ir gausios gelės puosės ir ramino liūdinius.

Kitos dienos ryte daugybė automobilių atlydėjo a.a. Joną į Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčią, paskutiniam religiniam atsisveikinimui. Didžiulės laidotuvių procesijos priekyje į bažnyčią ir į kapus įspūdingai važiuavo trys County Sherifo automobiliai.

Prie bažnyčios Amerikos vėliava apdengta karštą sutiko garbės sargyba. Laidotuvių Mišios buvo labai iškilmingos. Kun. P. Žarkauskas, koncelebruojant dviem amerikiečiams kunigams, atnašavo šv. Mišias. Giedojimo choras „Rambynas“ ir a.a. Jono motinos Emilijos Jonušienės svečias, specialiai atskridęs dalyvauti laidotuvėse sol. Algis Grigas.

Solisto balsas ir nuostabiai gražus giedojimas, o ypač išskirtina giesmė „Pieta Signore“ (Viešpatie mano) Alessandro Stradella galėjo sugraudinti užkietėjusias širdis ir nuotankiai nulenkti galvą Aukščiausiojo valiai. Toliau graudulingai sklido giesmė „Kai skausmas tau širdį“ J. Naujalo ir „Ave Maria“ Charles Gounod. Puikiai grojo vargonais ir akomp. muz. Laima Šarkaitė. Bažnyčia buvo pilna laidotuvių dalyvių. Ypatinai daug buvo amerikiečių. Jų tarpe buvo ir County Sherifas ir daug aukštų miesto policijos pareigūnų. Jie visi buvo didžiai nustebinti solisto balsu, gražiu giedojimu bei iškilminga pamaldų nuotaka.

Po šv. Mišių a.a. velionis buvo palaidotas į Šv. Marijos kapines. Čia vėl buvo išsikiavusi garbės sargyba ir laukė, kol karstas buvo nuneštas iki amžino poilsio vietos. Po gražių kun. P. Žarkausko maldų, giedant chorui „Marija, Marija“, garbės sargyba šūvių salvėmis atsisveikino mūsų tautietį. Nuimta nuo karsto vėliava unifonuoti

policininkai atidavė velionio našlei. Tuo veiksmu užsivertė a.a. Jono Grigaičio žemiško gyvenimo lapas.

Velionio šeimos visi laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į Šv. Antano parapijos salę pusryčiams.

GERAS SVEČIAS

Sekmadienį po aukščiausių aprašytų laidotuvių Omahos lietuvių turėjo ne eilines sekmadienio pamaldas Šv. Antano bažnyčioje. Malonus svečias sol. A. Grigas, kurio balsą ir asmenį, Omahos lietuvių yra pamilę. Mišių metu pagiedojo „Agnus Dei“ George Bizet ir „Su šia diena“ Nicholas Brodsky, vertimas Stasio Santvaro. O „Rambynas“ taip pat gražiomis giesmėmis giedojo per pamaldas. Vargonais grojo Laima Šarkaitė. Po šv. Mišių chorą ir svečią Zita Grigaitienė pakvietė užkandžiams ir parapijos salę. Neišdidus svečias, būdamas Omahoje, visados pabendrauja su „Rambynu“ ir jo dirigentu Algimantu Totilu. Šaunus „Rambynas“ šiuo metu yra vienas iš stipriausių kultūrinių vienetų Omahoje. Choro globėja yra buvusio „Rambyno“ dirigento našlė Emilija Jonušienė, kuri yra didelė dainos meno bei muzikos gerbėja. Jos vašiūnų namų durys dažnai atdaros meno žmonėms.

BAIGĖ MOKSLUS

Laima Šarkaitė — Omahos pianistė

Šių metų pavasrį Laima Šarkaitė baigė Nebraska Wesleyan universitetą ir įsigijo bachelor or Music (piano) diplomą. Jaunoji pianistė išaugo gražioje Jono ir Martos Šarkų šeimoje. Ji pati buvo ir tebėra skautė. Taip pat šoko „Auros“ šokėjų vieneto grupėje. Daugelį kartų Laima pianinu solo pasirodė minėjimuose ir kitomis progomis. Talkino ir dabar padeda

Kr. Donelaičio lit. mokyklų mokytojai birželio 7 d. mokslo metų užbaigimo iškilmėse. Iš kairės: R. Kučienė, D. Polikaitis, R. Musonytė, D. Bindokienė, A. Polikaitis, J. Širka — dir. B. Sturonaitė, O. Jagelienė, M. Plepiene, R. Rokasius ir B. Prapuolenienė. Nuotr. J. Tamulaičio

Traukinyje iš Salzburgo į Miuncheną. Iš kairės: Alina Griniėnė iš Miuncheno, Jūratė Dindas iš Vakarų Berlyno, Aldona Balandaitė-Broeland iš Švedijos, Paulina Ivinskienė iš Bonnos, Birutė Jasaitienė iš Chicagos ir E. Dambriūnienė iš Washingtono.

VAIKŲ DRAUSMINIMAS, PARUOŠIMAS SCENAI

Iš mokytojų, tėvų ir jaunimo stud. savaitės (3)

JUOZAS MASILIONIS

Atsikeliame antradienio, rugpjūčio 19 d. rytą, ir matom: verda garuoją Spyglio ežeras, sklaidosi virš jo migla. Atrodo, bus graži diena, ir jos pavydės tie, kurie nesiryžo čia atvažiuoti. Bet ne vien tik pasigrožėti atvažiuovim, einam nors ir su mielu nenoru į salę klausyti paskaitų.

Dienos pirmininke pakviečiama Danutė Eidukienė, Chicago aukšt. lit. mokyklos mokytoja. Pirmąją paskaitą skaito Montessorininkė mokytoja Stasė Vaišvilienė apie vaikų drausminimą. Prelegentė pirmiausia aptaria, kas yra laisvė ir drausmė. Tai yra šiekimas, kad vaikas kaip individas vystytųsi nekludomai ir kitiems nekludodamas. Nedisciplinuotam vaikui vis reikia priminti, kad klaseje yra ir kiti vaikai, bet jį disciplinuojant ir drausminant neparodyti savo pykčio.

Daug kas priekaištuoja, kad Montessori metodas jau pasenęs. Jis negali pasenti, nes remiasi vaiko vystymosi

chorui „Rambynu“. Gerai nusimanantys muzikoje pranašauja jauni pianistai gražią ateitį. Rugšėjo mėn. išvažiuoja Laima į Cleveland State universitetą daryti magistro laipsnį iš muzikos pas prof. Andrių Kuprevičių. Omahos lietuvių, kurie vertina jauną akademiškę, linki jai geriausios sėkmės. JP.

fazėmis. Dabar Amerikoje yra daug Montessori metodo mokyklų. Po paskaitos kilo gyvos diskusijos, kuriose buvo pritariama ir nepritariama Montessori sistemai.

Antrą paskaitą „kaip paruošti mokinius scenai“ skaitė Rūta Mikulionienė iš Detroito. Kiekviena mokykla ruošia kokius nors pasirodymus: Kalėdų eglutės, Vasario 16 minėjimus, Motinos dienos minėjimus, kuriuose tenka mokiniams pasirodyti scenoje. Kol pasirošiama, tenka daug ką atlikti. Pirmiausia reikia vaidinimo teksto. Gerų vaikams vaidinimų maža. Tenka jų ieškoti, versti ir pritaikyti iš anglų k. patiems kurti, suvaidintus rinkti, atnaujinti, dalintis. Tekstai turi atitikti vaidintojų amžių. Vaikai mėgsta vaidinti žuikučius ar kt. gyvuliukus, o to jau nenori vyresni. Mažesni nori vaidinti, vyresnieji jau nenori ir juos reikia prašyti. Geriau imti vaidintojus iš vienos klasės, mažiau trukdos.

Gera turėti režisierių iš šalies, bet mėgstantį vaikams. Pagrindiniu veikėju parinkti mokinį, gerai kalbantį lietuviškai. Toks gali ir keletą kartų vaidinimuose dalyvauti. Yra ir prastai kalbančių, bet norinčių vaidinti, norėdami išmoksta roles. Prieš vaidinant tekstą perskaityti, visi turi žinoti, apie ką reikalas eina, kiekvienas

turi gauti savo tekstą, paaiškinti, kokia jo rolė. Tekste galima jiems ir kitaip išsireikšti. Repetuojant išmokyti garsiai kalbėti. Iš pat pradžių vaidintojai turi žinoti, kur kurio vieta, kur ir kokie daiktai bus scenoje, turėti scenos planą. Iš anksto žinoti, kokie bus kostiumai ir kas juos pagamins. Nenorintiems vaidinti duoti techninio darbo: tvarkyti dekoracijas, šviesas, atidaryti ir uždaryti sceną ir pan.

Visi buvo patenkinti, išgirdę daug praktiškų patarimų, tik nenorėjo sutikti su prelegentės siūlymu, kad režisierius būtų iš šalies, nemokytojas.

Trečią šios dienos paskaitą „Kalbos pristatymas priešmokyklinio amžiaus vaikams“ skaitė Danutė Dirvonienė. Ji iš anksto apdėliojo keletą stalų įvairiomis vaizdinėmis priemonėmis, kurjomis naudojasi mokydama vaikų darželyje.

Kalbos vystymasis, intensyviausiai vyksta nuo pat gimimo iki 6 m. amžiaus, vėliau ta imlumo ypatybė susilpnėja. Vaiką reikia traktuoti kaip žmogų, vertą pagarbos, su juo kalbėti lėtai ir aiškiai, nepamėgdžioti jo neteisingai išstartų žodžių, o pasakyti teisingai. Vaikas turi girdėti kitų kalbą, komunikuoti, atsakinėti į klausimus pilnais sakiniais. Nuvežti į įvairias vietas, kad gautų daug įspūdžių ir galėtų pasakoti. Gera vaiko ir pasikalbėjimo kalbas įrašyti į juostas. Pasinaudama vaizdinėmis priemonėmis, parodė, kaip dirbama klasėje, kaip vyksta kalbos turinimas, raidžių (garsų) pristatymas, fonetinis skaitymas, rankos paruošimas rašymui ir pats rašymas.

Vakare buvo nuotaikingas lauzas, konkuruojant su kitoje ežero pusėje vykstančių skautų lauzų.

SRUTŲ ĖDIKAI

Cornell universiteto agrikulturnis inžinierius William Jewell su bendradarbiais vartoja įvairius augalus srutoms valyti ir randa, kad ši vandens švarinimo priemonė veikia taip pat gerai kaip dabar visur vartojamos cheminės priemonės. Jie randa, kad kai kurie augalai, jų tarpe nendrės, petunijos, gvazdikai, kviečiai ir pomidorai, gerai auga vandenyje su srutom, o jų šaknis iš vandens ištraukia tiek organinius tiek ir neorganinius taršalus.

Normaliai srutos išvalomos, duodant joms nusėsti ir suformuoti dumblą, kuris tada cheminiai neutralizuojamas. Srutų valymas augalais trunka tiek pat laiko kiek cheminis procesas bet kainuoja per pus pigiau, teigia inž. Jewell.

CLASSIFIED GUIDE

IESKO DARBO

Moteris, kalbanti lietuviškai, ieško darbo prie ligojono.
Tel.: 778-5434

HELP WANTED

Ieškau lietuviškai kalbančią moterį prižiūrėti vaikus. Skambinkite vakarais 349-1911 arba 737-8818.

MISCELLANEOUS

Want to buy used set of OLD American encyclopedias.
233-5017

AUSTIN HOME IMPROVEMENT CO.
Single and flat roof specialists. Aluminum siding, soffits, fascia and gutters. Thermal replacement windows. Room additions and basement remodeling. Kitchen and bathroom remodeling. Custom carpentry and masonry service. Concrete and tuckpointing. Drywall and painting.
COMPARE OUR PRICES AND SAVE
637-5955

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pasmus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
6606 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629. Tel. 778-8000
Darbo valandos:
Nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro
Šeštadieniais pagal susitarimą

RADIJO PROGRAMA

Seniausieji Lietuvių Radijo Programa Naujoji Anglijoje

Radijo programos sekmdieniais, vadovaujamas Stepono J. ir Valentino Minkų, perduodamos nuo 8:00 iki 8:45 val. ryto per radijo stotį WLYN 1360 bangas AM, toj pačioj stoty.

Perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Biznio reikalais kreiptis šiuo adresu:

71 Farragut Road,
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-2515

Ten pat gaunamas ir dienraštis „Draugas“.

ALOYZAS BARONAS
Daiktai kasdieniniai
POEZIJA

Pomirtinis eileraščių rinkinys, išleido Nijolė Baronienė savo vyro a.a. Aloyzo penkių metų mirties sukakčiai paminėti, iliustravo dail. Ona Stankaitytė-Bauzienė.
Duotas ir pilnas A. Barono knygų sąrašas.

Kaina su persiuntimu \$6.00
Illinois gyventojai dar prideda 40 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
6529 S. KEDZIE
778-2233

Norim pirkti Marquette Parke vienos šeimos namą, 2-jų ar 3-jų mieg., į vakarus nuo Washtenaw gatvės.
Tel. 434-1734

CLASSICALLY DESIGNED, beautifully landscaped, 3 bedroom custom built home with 2 side stone fireplace and oak vaulted ceilings. Much much more!! \$134,900.

HILLSIDE RANCH on 2 acres! 3 bedroom home, cath ceilings, finished fam. rm. walk out to secluded setting. Redwood deck around entire home. \$137,500.

Century 21

Olshick & Co. Realtors
1180 State St., Lemont, IL
257-7100

OPEN HOUSE BY OWNER

Sat/Sun — Aug. 30-31, 1-5
8123 S. Homan
(Between Pulaski & Kedzie)
Modern brick home, very clean, with AC, dishwasher, dining room, finished basement w/ fireplace & bar, extra shower, 2-car garage, lots of storage space. \$50's.

No. 669 — Pravažiokite — gyventojų netrukdykite — 3533 West 66 Place, 6 kamb. mūrinis, 3 dideli miegamieji, modern. virtuvė ir vonia. Didelis skydas su šoniniu įvažiavimu į naują 2-jų maš. garažą. Pusiaus įrengtas rūšys. Aluminijaus sofitai & fascia. Nauji žiem. langai. Naujai dažyta viduje ir lauke. Uždaras porčius galėtų būti TV kamb. ar ketvirtas miegamasis. Tuojau galima užimti. Pusė bloko iki parko. Įmokėti \$3,100. Skambinkite dabar.

No. 652 — 57th & St. Louis — Gimi-ningas gyvenimas arba pilno uždūrimas — 5 kamb. mūr. namas su 2 didž. mieg. ir uždaryta apšildoma veranda. Geras 3 mieg. rūšio butas motinai arba išnuomavimui. 2 maš. mūr. garaž. naujas katilais, naujai įvesta elektra, ir nauji kilimai. Puikus priekinis — tik \$49,900. Skambinkite dabar.

No. 575 — 67-ta ir Lawndale, 6 kamb. mūr. namas su šoniniu įvažiavimu, 3 karališki mieg., 1 1/2 prausyklos, įrengtas rūšys, centrinis šaldymas, didokas skydas su šoniniu įvažiavimu, nauja krosnis ir stogas, 2 maš. garaž. Ilgai klotis pardavimui. Skambinkite dabar.

No. 676 — Pravažiokite — gyventojų netrukdykite 3650 W. Marquette 2-jų butų po 5 kambarius „sided“ namas, kiekviename bute 2 mieg., moderni virtuvė, pilnas rūšys. Didelis skydas, 2 maš. garažas. Po susirinkimo nuomos, tiktai 260 dol. per mėnesį mokėsit už namą. Skubėkite, skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskaitykite telefonu. Mūsų paradvėjiai skėmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namą įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY

Tel. — 434-7100

ANATOLIJAUS KAIRIO

nauja 3 veiksmų drama su prologu ir epilogu apie Romą Keletą, iš leido Lietuvos šauli sąjunga

UGNIES DAINA

Nedaug aktorių, pritaikyta iš civilijos jaunimo teatrui.

Kaina su persiuntimu — \$4.7

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar prideda 3 ct. valstijos mokesčio.

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbiasi dien. „Drauge“

Pedagoginio Lituanistikos instituto biblioteka.

UŽSIENIEČIŲ SUKAKTIS

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Šiomet sukanka 30 metų nuo pirmų „Gastarbeiter“ — svečių darbininkų atvykimo į Vokietiją. Šia proga Stuttgar-to radijas ir televizija keletą kartų atžymėjo šią sukaktį, kadangi pirmi svetimšaliai darbininkai „imigravo“ į pokarinę Vokietiją į Baden Wuerttembergo krašto ūkį. Pirmą tokį italų darbininką pristatė televizija. Jis papasakojo savo įspūdžius.

1956 m. apie 1,800 italų atvyko sezoniniam ūkio dar-bui, daugiausiai vynuogių derliaus nuėmimui. Pasibaigus darbui, daugumas jų persikė-lė į pramoningus miestus, kadangi čia buvo didelė darbininkų paklausa. Po penkerių metų italų skaičius pašoko iki 500 tūkstančių. Rytų Vokietijai pastačius mūro sieną, vakarai vėl kre-tė į ieškoti darbininkų kitose Europos šalyse, pasikvies-dami juos iš Graikijos, Jugoslavijos, Ispanijos, Por-tugalijos, Turkijos. Visi jie buvo gerbiami, bijant prarasti labai reikalingą darbo jėgą. Geros gyvenamos patalpos — barakai (labai skirtingi nuo karo meto) su radijo aparatais, geru maistu, lepino užsieniečius. Tad nenuostabu, kad jų skaičius greitai pašoko iki 3,5 milijonų.

Užsieniečių kvietimas vyko trijose fazėse: pirmi buvo italai 1956-1960 metų bėgyje, sudarydami beveik pusę visų užsieniečių darbininkų. Po jų sekė 1966-1967 metais jugos-lavai, kurių dar ir šiandieną Vokietijoje gyvena beveik 600 tūkstančių ir paskutiniai — turkai, daugumoje apsiėję pramoningose šiaurės Vokie-tijoje, plieno ir anglies kasyklose, sudarydami, pvz., Gelsenkirchene ar Duisbur-ge du trečdalius visų kitų užsieniečių. Pietuose, pvz. Miunchene ar Frankfurte jie sudaro tik 18%.

Sustabdytus užsienio darbininkų verbavimą (virš 2 milijonai bedarbių) aiškiai pastebimas jų mažėjimas. Ir taip, pvz. graikų sumažėjo 39%, portugalų 30%, tačiau vėl padidėjo turkų mažuma iki 1,5 milijono. Joje vokiečiai mato aukštą gimimų koeficientą bei artimųjų kvietimą iš Turki-jos. Deja, užsieniečių jaunuomenės tarpe yra didesnis bedarbių skaičius už vokiečių. Prekybos rūmų leidžiamas laikraštis „Arbeitsmarkt“ — „Darbo rinka“ pažymėjo, kad vokiečiai nevisuomet atstojo stropius ir darbščius užsienie-čius darbininkus.

Tai yra teisybė. Televizija parodė pirmo italo darbinin-ko namą, šiandieną jau Vaka-rų Vokietijos piliečio, turinčio ne tik gražų sodą naujame savo krašte, bet taip pat ir didelį vynuogyną Italijoje. Pukiai vokiškai jis kalbėjo, prisimindamas prieš trise-dimt metų atvykimą į Vokie-tiją ir pirmą valgį restorane.

Nemokėdamas kalbos, jis pirštų ženklais parodė valgį. Jam padavė dešrelės ir špinat-us. Pamatęs tokį davinį, italis iš restorano pabėgo. Mat jis galvojo apie tradici-nius spageti su pomidorų padažu...

Stuttgar-to darbo įstaiga 1956 m. barakuose esančioms virtuvėms atsuntė itališkų valgių receptus, ypatingai gaminimą makaronų su pomidorų padažu kartu taip pat pažymėdama, kad obuolių sunka („most“) kenkia italų darbininkų viduriams. Patar-ta prie maisto duoti vyną ar

vandenį.

Po trisdešimties metų italų rankose šiandieną yra „piceri-jos“, Venecijos valgyklos, ledų Venecijos, Salerno ar ir kitais itališkais vardais pavadintos valgyklos, ledų bei kapučino kavinių užėigos. Nuo jų neatsilieka jugoslavai, pavadindami savo restoranus jugoslaviškais vardais — Bal-kan, Spit. Neatsilieka graikai. Palyginus su vokiečių valgyk-lomis čia ir maistas yra kiek pigesnis, kadangi prie darbo valgykloje įtraukta plati graiko, jugoslavo, italo šeima — pigi darbo jėga.

Visai teisingai vokiečiai sako: anksčiau su žvake reikė-jo ieškoti užsieniečio valgyk-los, šiandieną po trisdešim-ties metų reikia su žvake ieškoti vokiškos.

J. Širka, Kr. Donelaičio lit. mokyklų dir., įteikia atestatą abiturien-tui A. Didžbaliui. Sauniau jaunuoliu džiaugiasi Lietuvos gen. konsu-las V. Kleiza. Naujieji mokslo metai prasideda rugsėjo 6 d.
Nuotr. J. Tamulaučio

JONAS PUZINAS RINKTINIAI RAŠTAI I PROISTORĖ

„Šiam leidiniui J. Puzino raštus atrinkti talkino dr. Marija Gimbutienė, dar Lietuvoje pas jį baigusi proistorę ir gerai susipažinusi su jo paskelbtaisiais darbais“ — taip rašo Antanas Mažiulis knygos pradžioje. Šį leidinį sudaro dvi dalys: Lietuvoje išleisti darbai ir Svetur išleisti dar-bai. 684 psl.

RINKTINIAI RAŠTAI II KULTūros IR POLITIKOS IŠTORIJA

Leidiny suskirstytas į tris skyrius: Miestų istorija, Kultūros istorija ir Politikos istorija. 750 psl.

Abu toms spaudai paruošė Antanas Mažiulis. Knygos didelio formato, daug iliustracijų, kieti viršeliai. Išleido Li-tuanistikos Instituto leidykla 1983. Kaina su persiuntimu už du toms \$37.50.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

ONA ŠULAITIENĖ IŠKELIAVO AMŽINYBĖN

Liepos 20 d. po ilgos ir sun-kios ligos amžinybėn iškelia-vo ilgametė Cicero lietuvių kolonijos gyventoja Ona Šulaitienė, išgyvenusi beveik 90 metų amžiaus. Ji liepos 24 d. atsigulė užtarnautam poil-siui Šv. Kazimero lietuvių kapinėse šalia prieš beveik dvejus metus mirusio savo vyro Antano.

Abu gimę netoliese Kybar-tų miesto, Kybartuose dirbė, susilaukė 5 vaikų, per Vokie-tiją 1949 m. rudenį atkeliavo į Cicero ir čia iki paskutinių savo gyvenimo dienų išgyve-nė.

Nors didelių mokslų ir nebaigė, užaugino nemažą

būrį vaikų, o taip pat ir anūkų bei proanūkų, kurių dalis plačiai reiškiasi lietuviškoje veikloje.

A.a. Ona Šulaitienė buvo pašarvota Petkaus koplyčioje Cicero, iš kur gausus giminių ir pažįstamų būrys atlydėjo į Šv. Antano parap. bažnyčią, kur kun. B. Rutkauskas atlai-kė gedulingas pamaldas už velionės sielą. Solo giesmes čia giedojo sol. Roma Mastie-nė. Didelė virtinė automobilių velionę palydėjo į amžiną poilsio vietą. Karstanešiais buvo velionės anūkai ar anū-kių vyrai. Taigi buvo supiltas dar vienas kapas moters, kuri visą gyvenimą daug dirbo ir

DRAUGAS, penktadienis, 1986 m. rugpjūčio mėn. 29 d. 5

skiepjo savo vaikams bei anūkams meilę lietuvybei ir religijai.

Daugelis pasigės šios ramios ir labai religingos moters, kuri galėtų būti pavyzdžiu ne vienam iš mūsų.

Kor.

Nuodėmingi ir draudžiami pomėgiai yra lyg užnuodyta duona: tam kartui jie patenki-na apetitą, bet galų gale jie neša mirtį.

T. Edwards

A.†A. SESUO M. FABIAN MANIKAS, SSC (STEPHANY MANIKAS)

Mūsų mylima Seselė mirė Motiniškame name 1986 m. rugpjūčio 28 d., duktė Mateaus ir Onos (Cibas) Manikų.

Į Vienuolyną įstojo iš Šventos Trejybės, Hartford, Conn. Vienuolynė išgyveno 71 metus.

Paliko nuliūdime Šv. Kazimiero Seseris, savo sesutę Seserį M. Sebastian, SSC, pusseseres, pusbrolius, taipgi kitus gimines, mokinius ir pažįstamus.

Nuludyta į koplyčią penktadienį, rugpjūčio 29 d., 7:00 v. vak.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 30 d., 9:30 val. ry-to.

Gedulingos pamaldos prasidės 9:30 valandą ryto Šv. Kazimiero Seserų Koplyčioje, 2601 W. Marquette Road, Chicago.

Po pamaldų bus nuludyta į Šv. Kazimiero kapines. Prašome gimines, Seselės mokinius, ir pažįstamus daly-vauti laidotuvėse ir pasimelsti už a.a. Seselės sielą.

Šv. Kazimiero Seseris ir Manikų šeima.

Laidotuvių direkt. Stephen Lack & Sons.

A.†A. BALIS SAULIS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1986 m. rugpjūčio 27 d., 3:30 val. p.p., sulaukęs 74 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Rokiškyje. Amerikoje išgyveno 37 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Maria (Dauguvietytė), sūnus Algirdas, marti Aušra ir jų vaikai Lina ir Vytas, sūnus Gintautas, marti Virginija ir jų vaikai Edmundas, Lidija ir Rima, sesuo Elena Nemickienė, jos vyras Romualdas ir jų šeima: dr. Rimgaudas Nemickas su žmona Joan, dr. Vidas Nemickas su žmona Maria ir Dalia Martinkienė su vyru Vytautu ir jų šeimos. Lietuvoje 2 sese-rys Rožė Redeckienė, Kastė Šniokienė ir jų šeimos bei kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St., penktadienį, rugpjūčio 29 d. nuo 2 iki 9 v. vak.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 30 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimi-mo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nuludytas į Šv. Kazimie-ro lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nulūdę: Žmona, sūnus, seserys ir jų šeimos.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A. JONUI PETRELIUI

mirus, liūdinčią žmoną STASĘ, sūnų DOMĄ su šei-ma ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Joniškietiai

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%

Paid and Compounded Quarterly

see us for
HOME financing.

AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

**Mutual Federal
Savings and Loan**

2212 WEST CERMAK ROAD · CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanaukas, Pres. Tel.: 847-7747

MON: Mon, Tue, Fri, 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

APLINK MUS

x Darbo dienos šventė bus šiemet rugsėjo 1 d., pirmadienį. Tą dieną „Draugas“ bus uždarytas. Antradienį, rugsėjo 2 d., dirbs visą dieną „Draugo“ redakcija, administracija ir spaustuve. „Draugas“ po Darbo dienos išeis trečiadienį, rugsėjo 3 d. Ši šeštadienį, rugpjūčio 30 d., bus atidaryta „Draugo“ administracija iki 12 val.

x Žibutės Lietuvninkaitės ir Prano Prancevičiaus moterystės sakramentas bus palaimintas Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke šį šeštadienį, rugpjūčio 30 d., 1 val. p.p. šv. Mišių metu. Per Mišias giedos solistai Arnoldas Vokėtaitis ir Margarita Momkienė bei parapijos choras. Vestuvinės vaisės bus 5:30 val. vak. St. Constantine ir Helen graikų salėje.

x Stasė Semėnienė, „Draugo“ Moterų skyriaus redaktorė, su dukra Nijole Etzwiler grįžo iš Expo 86, vykusių Vancouveryje, Kanadoje. Kelionę paruošė Margaritos Rudytės Kuprienės biuras. Aplankė Seattle, Wash., ir pasimatė su A. Lapatinskene, Vancouverio sutiko vet. dr. J. Sakalauską, savo gimnazijos draugą, labiausiai patiko paviljonas „Canada“. Dabar St. Semėnienė, kaip renginių komiteto narė, stengiasi, kad „Draugo“ banketas gerai praeitų.

x Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus direktorių taryba kviečia į naujų muziejaus rūmų atidarymą rugsėjo 14 d., sekmadienį, 1:30 val. p.p. 6500 So. Pulaski Ave. Be kaspino perkirpimo, bus kanklių muzika, liaudies dainų choras, dailės paroda ir vaisės.

- Vaikų namelių Marquette Parke, kur mokoma pagal Montessori metodą, apžiūrėjimas bus rugsėjo 3 d., trečiadienį, nuo 10 iki 12 val. dienos. Tą dieną bus galima tėvams ne tik apžiūrėti, bet ir savo mažamečius vaikelius užregistruoti. Vedėja bus Liūda Germanienė, turinti montessorinio auklėjimo praktiką.

x Michalina Lakauskienė, gyv. 5715 So. Neva Ave., buvo pagerbta Chicagos mero už gražiausias išaugintas gėles ir jai buvo įteiktas specialus žymuo.

x K. Donelaičio Lituaništinės mokyklos pradeda mokslo metus šeštadienį, rugsėjo 6 d. Registracija vyksta nuo 9 val. iki 10 val. ryto. Pamokos prasidės 10 val. Veikia pradžios mokykloje darželis, ir 1 sk. iki 6 sk., o aukštesniojoje — 5 kl. iki 8 kl. Taip pat yra klasės vaikams ir suaugusiems, nemokantiems lietuviškai.

x Panevėžiečių klubo gegužinė įvyks rugpjūčio 31 d. Saulių salėje. Šokiams muzika, maisto ir gėrimų barai. Loterija. Panevėžiečiai ir svečiai maloniai kviečiami gegužinėje atsilankyti.

x Reikalingas kasininkas (teller) dirbti pilna laiką. Turi mokėti naudoti rašmąją mašinėlę. Nebūtinas kasininko patyrimas. Skambinti Mutual Federal Savings — tel. 847-7747.

x Viktorija ir Donatas Zakarai, abu agronomai, iš Sun City, Ariz., buvo atvykę į Chicago aplankyti savo pažįstamus ir artimuosius. Jie jau senokai keliauja po Kanadą ir Ameriką, praleisdami Arizonos karščius ir aplankydami artimuosius. Būdami Chicagoje aplankė „Draugą“, išigijo naujų leidinių ir pasikalbėjo su savo senais pažįstamais. Dabar jie išvyko kuriam laikui pas dukrą, kuri gyvena De Kalb, Ill.

x A. a. ses. Fabiona Manikas, Šv. Kazimiero seserų vienuolijos narė, 88 m. amžiaus, 71 metus išgyvenusi vienuolyne, 68 metus įžaduose, mirė rugpjūčio 28 d. rytą. Kilusi iš Šv. Trejybės par. Hartford, CT. Bus pašarvota rugpjūčio 29 d., šeštadienį 9:30 val. rytą koplyčioje, o po to bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines. Liko jos sesuo Kazimierietė ses. Sebastiona ir daug giminių.

x Žurn. Bronius Tiškus, buv. „Akademiko“ žurnalo redaktorius, vadovaus redakcinei kolegijai, kuri ruoš spaudai korp. Neo-Lithuania antrą leidinį. Pirmas leidinys, apėmęs korporacijos veiklą iki 1964 metų, išspaudos. Leidinio reikalui pasitarimas įvyks Tautiniuose namuose rugsėjo 10 d. 7 v.v.

x Kazys Bartašius, tautodailininkas, lietuviškų tautinių raštų bei juostų audėjas, aplankė „Lietuvos bažnyčių“ knygų autorių ir pasiteiravo, kaip toli yra pažengęs paskutinio veikalto tomo — „Kaišadorių vyskupijos“ knygos paruošimas. K. Bartašius yra gimęs pr. amžiaus pabaigoje Kuktiškėse ir todėl susipažino su šios bažnyčios aprašymo projektu, pateikdamas kai kurių pastabų. Jis taip pat paliko didesnę piniginę auką knygos išleidimo reikalams.

x Čiurlionio ansamblis rugsėjo 20 d., šeštadienį, 7 val. vak. koncertuos Jaunimo centro didžiojoje salėje. Po koncerto bus bendros vaisės Jaunimo centro kavinėje. Koncerto bilietai gaunami Margučio raštinėje ir Vaznelių parduotuvėje. Norintieji dalyvauti vaisėse prašomi registruotis Margučio raštinėje, 2615 W. 71 Street, tel. 476-2242.

x Marija Kucinienė, aktyvi Montessori auklėtojų sekcijos narė, MECA Montessori auklėtojų paruošimo kursuose dėstytoja ir studentų vertintoja, didelę atostogų dalį praleido Čilėje. Ten viešėdama lankė Montessori mokyklas savo patirtimi dalindamasi su naujai pradedančiomis auklėtojomis, kurių dalis lankė Montessori auklėtojų kursus. Čilėje Montessori įvedama į viešąsias mokyklas. Savo kelionės išpūdziais Marytė pasidalino su kitomis sekcijos narėmis susirinkime pas Liūdą Germanienę, kuri pradeda dirbti Kriauceliūno vardo Vaikų namuose Marquette Parke.

x Liūnė Sutema, Eglė Juodvalkė ir Rimas Vėžys skaitys savo poeziją rugsėjo 4-7 dienomis, kai bus Santaros Šviesos suvažiavimas Tabor Framoje, Sodus, Mich.

x A. a. Kazio Lietuvninko 30 m., Emilijos Lietuvninkienės 20 m., Antano Zitkaus 19 m., ir Alfonso Lietuvninko 1 m. mirties sukaktis mininti, šv. Mišios bus atšaukiamos už jų sielas Tėvų Jėzuitų koplyčioje 8 m. rugsėjo m. 2 d. antradienį 8 val. ryto. Gimines, draugus ir pažįstamus prašome dalyvauti šv. Mišiose ir kartu su mumis pasimelsti.

x Valerija Kindrotas, Pigeon, Mich., gražino laimėjimų šakneles, pridėjo 10 dol. auką ir dar užsisakė naujais leidinių. Labai dėkojame.

x A. Paskaitis, Irena Šilingas, A. Meilus, Juozas Grauzinis, Jonas Kasčiukas, R. Libus, visi iš Chicagos, J. Paulius, Waterbury, Conn., gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas paukojo po 10 dol. Labai ačiū.

Kr. Donelaičio darželio mokiniai E. Aluzaitė, K. Boguta, A. Brooks, A. Kizlauskas, J. Mikutė ir E. Vižinas džiaugiasi gavę Pagyrimo lapus paskutinįjį mokslo metų dieną. Naujieji mokslo metai prasideda rugsėjo 6 d.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

KR. DONELAIČIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS PRADEDA 1986-87 MOKSLO METUS

Kristijono Donelaičio pradinė ir aukštesnioji lituanistinės mokyklos 1986-87 m. pradeda 8. m. rugsėjo 6 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose, 6901 S. Fairfield Ave., Chicago, Illinois. 9 val. ryto mokinių registracija. Tuo pačiu metu bus registruojami ir nauji mokiniai. Reguliarūs pamokos abiejose mokyklose prasidės 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

Pradinėje mokykloje veiks vaikų darželis, parengiamasis skyrius, I-mas, II-tras, III-čias, IV-tas ir VI-tas skyrius. Į darželį priimami vaikai ketverių metų. Į parengiamą skyrių priimami vaikai penkerių metų.

Šiais mokslo metais mokykloje veiks specialus skyrius silpnai arba visai lietuviškai nekalbantiems vaikams.

x Dail. Jurgis Daugvila padovanojo menišką medžio drožinį Balfo Beverly Shores skyriaus rengiamai vasaros pabaigūnų gegužinei. Jo nuoširdi talka jaučiama Balfo veikleje.

x „Elta“, Information Bulletin, informacija anglų kalba, leidžiama Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, finansuojama Tautos fondo. Šiame rugpjūčio mėnesio numeryje duodama informacijų apie prezidento paskelbtą Pabaltijo laisvės dieną, sovietų reakciją į šį paskelbimą ir kt. Taip pat yra ištraukų iš pogrindžio spaudos, leidžiamos okupuotoje Lietuvoje.

x Vincas Urbonas, mūsų bendradarbis ir nuoširdus „Draugo“ rėmėjas, atostogaus Lietuva vasarvietėje, Westfield, Wisc., iš ten mums rašo: „Linkiu Marijonams, „Draugo“ redakcijos ir administracijos kolektyvui neblėstančios energijos ir entuziazmo, budint taip svarbioje ir atsakingoje lietuviškojo žodžio sargyboje“. Mūsų mielam bendradarbiui labai dėkojame už gražų laiškutį ir 25 dol. čekį dienraščio stiprinimui.

x Valerija Kindrotas, Pigeon, Mich., gražino laimėjimų šakneles, pridėjo 10 dol. auką ir dar užsisakė naujais leidinių. Labai dėkojame.

x A. Paskaitis, Irena Šilingas, A. Meilus, Juozas Grauzinis, Jonas Kasčiukas, R. Libus, visi iš Chicagos, J. Paulius, Waterbury, Conn., gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas paukojo po 10 dol. Labai ačiū.

Mokykloje veiks lietuviškai nekalbančių klase suaugusiems.

Aukštesnioje mokykloje veiks V-ji, VI-ji, VII-ji ir VIII-ji klasės. Į V-tą klasę priimami mokiniai išėję LB svietimo tarybos nustatytą pradinės mokyklos programą ir prastę baigimo pažymėjimą arba išlaikę įstojamuosius egzaminus. Egzaminai bus rugsėjo 6 d. Francis M. McKay mokykloje 10 val. ryto. Mokiniais, kurie yra baigę Kr. Donelaičio pradinę mokyklą, įstojamųjų egzaminų į V-tą klasę laikyti nereikės.

Registracijos metu bus registruojami vaikai Pirmajai Komunijai paruošti. Visi mokiniai, gavusieji pataisus, po registracijos rugsėjo 6 d., 10 val. ryto turės laikyti pataisų egzaminus. Vasaros darbai bus tikrinami tą pačią dieną pamokų metu.

Registracijos metu bus galima išgyti reikiamus vadovėlius. Tėvų komiteto nutarimu visi tėvai prašomi registracijos dieną įmokėti bent pusę mokslapinių už kiekvieną vaiką. Dėl informacijų mokyklų reikalais skambinti telef. 776-2036 arba 778-0358.

Direktorius Julius Širkas

VILNIAUS RIKIŲ IŠKYLA

Daug dar savyje slepia senosios Lietuvos istorinis pradas, tai lyg šaltinio versmė, kuri teikia galimą mūsų tautiniame, politiniame ir kultūriniame bei kitų sričių gyvenime. Tad šiuo atžvilgiu esame laimingesni už kaimynus.

Tenka paminėti, kad ir Vilniaus krašto lietuvių sga, kuri yra tuo gajai, kad jos nariai, kuriuos prasmingiau būtų vadinti Vilniaus rikiams, kraujo ir paveldėjimo keliu bei intuityviai vidiniu nujautimu

perėmė senolių dievinamą tėvynės meilę ir taurų pasivertimą aukotis savo tėvų krašto naudai bei tautiniam išsilaikymui. Tad šios pradinės mintys tegul būna VKL s-gos našesnei veiklai kilniems užmojams vykdyti.

Pagal jau susidariusią tradiciją VKL s-gos Chicagos skyrius, neminint s-gos veikloje turimų darbų, surado ir šiais metais galimybę bei laiko suruošti prasmingą iškylą. Pats suskridimas įvyko vilniečių Pranės ir Julius Pakalkų puošnioje rezidencijoje, gražioje vasarvietėje, kuri yra šlamančio miško glūdimyje Beverly Shores, Ind. Nepaprastai graži vieta, vila stovi ant gražaus kalnelio, tai lyg kopija gražios panoramos Vilniaus kalnelių, kurie ir dainose apdainuojami.

Sekmadienį, rugpjūčio 17 dienos rytą, nuo „Laisvos Lietuvos“ patalpų išvažiavo automobilių „karavanas“, tai legendarinio žinio Lizdeikos palikuonys, kurie vidiniu nujautimu, o gal ir telepatijos veikimu tolimo protėvio Lizdeikos buvo kviečiami dalyvauti iškyloje ir bendrai aptarti vilniečiams rūpimus klausimus, ypač Vilniaus „gynimo“ planą, nes į Vilniaus pasikėsimą pretendentų daugėja. Bet tikrovės šviesos džiugu ir tuo pačiu malonu, kad turime naujus lizdeikas, taurius vilniečius Pakalkus, kuriems dėkingi už pakvietimą į jų suruoštą prasmingą vilniečių susibūrimą.

Važiuojant ir mintis minčiai vejam, nepajutome pasiekę kelio galą, kur po kelionės radome poilsį ir malonų priėmimą. Dalyvių kaskart didėjo ir pasiekė daugiau kaip 50 asmenų. Turint dar kiek laiko iki programos pradžios, teko apžiūrėti ir, anot vieno dalyvio pasakymo, nieko geresnio negalima pasakyti ir pridėti — esu pritrenktas, nes gražu ir dar kartą gražu,

nekalbant apie idėją darbą ir pinigų.

Atėjus skirtam laikui, iškylos programa pirmiausiai prasidėjo šv. Mišiomis, kurias atnašavo kun. M. Kirkilas. Jų intencija buvo pasimelsti už nukankintus ir žuvusius už Vilnių ir Lietuvą bei mirusius s-gos narius. Maldas skaitė J. Vaznelis ir pravedė giedojimą Marija, Marija. Aukų surinkta 46 dol. Minėtą auką kun. Kirkilas atsisakė sau asmeniškai priimti ir auką paskyrė pusiau Balfui ir VKL s-gai. Šis jo mostas daugumą nustebino, nes tokių gražių pavyzdžių mažai yra.

Po gražiai ir jausmingai prarastų pamaldų visi dalyviai buvo pakviesti pietums. Esant nepaprastai gražiam orui, prie skoningai papuoštų stalų pradėta pietauti gardžiais pagamintais lietuviškais valgiais. Žinoma, apėtu pakelti buvo apšėiai ir tauraus gerimėlio, nekalbant apie įvairias sunkas bei vaisvandenius. Na, o kava, lyg koks aristokratiškas gėrimas, su imantriais saldžiais skanėstais apvainikavo pačius pietus ir visas vaises. Žodžiu, kulinariją lietuvis šeimininkės išlaikė tinkamoje aukštumoje. Tad garbė ir padėka mielai Pranai Pakalkienei ir jos talkininkėms.

Baigiantis pietums, darbą ir Chicagos skyriaus pirm. Pr. Aglinską nuoširdžiai padėkojo J. Pakalkams už idėją ir iškylos finansavimą tokiomis puikiomis vaisėmis, kurios bus atmintinos ilgam laikui. Padėkojo s-gos v-bos pirmininkui A. Misiūnui už dalyvavimą ir paprašė padaryti pranešimą apie s-gos veiklą ir numatytus uždavinius darbus, o taip pat praversti šį neoficialų susirinkimą-pasitarimą aktualiais klausimais diskusijų forma. Dalyviai tam pritarė rankų plonijimu.

S-gos pirm. A. Misiūnas savo žodyje pasveikino dalyvius ir pasidžiaugė, kad toks gražus vienminčių būrys susirinko, kas reiškia s-gos palikimą ir jos darbams pritarimą. Toliau sekė pranešimas, kuris nevisais saktais punktais buvo imponuojantis, nes, be smulkesnių darbų, didesni darbai, kurie buvo numatyti praeitų metų susirinkimo, liko neįvykdyti. Tik vienas įvykdytas, — tai prisidėjimas prie 600 metų krikšto jubilėjaus centrinio minėjimo pakeitimo, kuris buvo perkeltas į Vilnių. Šį pakeitimą centro v-ba savo drašiu ir autoritetingu pareiškimu per spaudą dalinai nulėmė, kad centrinis minėjimas būtų ruošiamas Vilniuje. Yra tikrų žinių, kad pareiškimas padarė įtakos į minėjimo komitetą ir dėka to tikslas buvo pasiektas ir Vilniaus prestižas reikiamai išlaikytas. Dalyviai tą s-gos naudingą darbą įvertino ir padėkojo gausiu plonijimu. Anglų kalba knyga „Eastern Lithuania“ atspaudinta ir tas kainavo 18,000 dolerių. Šios knygos išle-

dimas didelis VKL s-gos įnašas į Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo kovos barą.

Toliau buvo paklausimai, pasitarimai ir diskusijos, kurios buvo naudingos ir išsamios sukelusios dalyvių norą pokalbiams. Paklausta kodėl s-gos centro v-ba nereagavo spaudoje į Vliko nario J. Vitėno pasisakymą spaudoje, kad Vilnius nereikalingas Lietuvai. Tai jau tikra išdavystė! Atsakyta, kad buvo žodžiu reaguota. Tai daugiau nei naivus pasiteisinimas. Taip pat nekreipta dėmesio į straipsnius, „riuose postringauja, kad su lenkais turime draugauti ir net šokti polonezų, nes jie jokios skriaudos Lietuvai nėra padarę. Pasisakyta ir prieš pataikavimą „didiesiems“ politinėje plotmėje, kas žemina lietuvių vardą ir garbę. Žodžiu, kiti kėsinaisi Lietuvą išporceliuoti, o mes taikos labui tylime. Taip negali būti — turime drąsiai, kietai ir atvirai kalbėti, tik tuomet mes supras ir skaitysis. Tai mūsų išsivijęs ginklas, ypač vilniečių, tad drąsiai jį ir vartokime.

Pasisakyta ir dėl rodomo s-gos pasyvumo bei nuolaidumo, ginant savo teises nuo pasikėsintojų. Klausimas, kodėl užstojo tylą dėl kardinolo paskyrimo, bažnyčios ir tautinės gyvybės išlaikymo Vilniaus krašte? Atsakymas buvo toks — rašėme raštus ir memorandumus, bet jokių palankių rezultatų nebuvo. Vieno dalyvio gerai pasakyta — dar mažai vieną raštą parašyti, reikia nuolat šaukti ir įkyriai reikalauti, tuomet tik išgirs.

Dėl Vilniaus ir jo krašto turime viską paaukoti įskaitant ir gyvybę. Kitaip būtų perniek visi darbai, kurie iš paviršiaus atrodo gražūs ir naudingi.

Žodį tarė svečių vardu „Vilties“ draugijos pirmininkas inž. K. Pocius, kuris pasveikino vilniečius ir pasidžiaugė jų aktyvumu, sprendžiant rūpimus klausimus, ypač gerai atsiliepė apie idėmą ir santūriai vedamas diskusijas. Gaila, kad neteko visiems norintiems savo nuomonę pareikšti, nes buvo paprašyta diskusijas baigti, kas ir buvo padaryta. Žinoma, tuo buvo įneštas nemažas kartėlis į gražią iškylos eigą.

Pabaigoje buvo įteikta šeimininkams simbolinė dovana ir nuoširdžiai padėkota, prieš du subangavo balsingai skardus valio!

Saulutei pakrypus vakarop, pradėta skirstyti į namelius. Paminėtina, kad praleistos tos gražios valandos P.J. Pakalkų globoje sustiprina dalyvi dvasiškai ir fiziškai, o išvadogė lieki ir toliau VKL s-gos naudingas narys.

J. Tijūnas

DŽAZO FESTIVALIS

Chicagoje Grant parke rugpjūčio 27 d. vakare, nežūrint labai vėsaus oro (58 laipsniai) prasidėjo aštuntasis metinis džazo festivalis. Jame dalyvavo net iš tolimųjų miestų. Festivalis bus penkias dienas.

MOKYKLŲ AUTOBUSAI

Chicagos miesto mokyklose rugsėjo 3 d. prasideda pamokos. Vaikus vežioti parūpinti 2,039 autobusai, bet 264 iš jų rasti su trūkumais ar iš viso negalėjo būti inspektuoti.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 1 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Studentų grupė prie Pedagoginio Lituaništinio instituto. Laukia mokslo pradžios.

Nuotr. J. Šlaboko